БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Буряад Үнэн

КПСС-эй Бурядай обкомой, Улан-Удын горкомой, Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй орган

№ 128 (8960) | 1959 оной июниин 3, среда | Сэн 20 мүнгэн

Ухибүүдэй зунай амаралтые эрхим һайнаар эмхидхэе

Бага ехэгүй бүхы зоной сүлөөтэй сагаа, ээлжээтэ амаралтаяа таатай зохидоор үнгэргэдэг: сэбэр агаараар амисхаалан, наранай элшэдэ шаруулжа, бэе махабадаа бэхижүүлдэг үе эхилээ.

Гэхэтэй хамта, эхин, долоон жэлэй, дунда һургуулинуудта һуралсалай жэл дүүрээд, экзамен бариха арбадахи класссуудай һурагшадһаа бэшэн каникулдаа гаранхай. Эдэнэр бүгэдэ нажарай намжаа сагта үргэн һайхан талаар, ой модон соогуур, уһа голой эрьеэр ябажа, ажал хэлсэжэ, хүүгэн гүлмэр бэеэ хүдэржүүлхэ, хүхихэ зугаалхые хүсэнэ. Эдэ эрилтэнүүдыень хүсэд дүүрэн хангаха зорилгоор жэл бүри ехэ юумэнэй хэгдэдэгынь элитэ. Эхэ оромнай ухибүүдһээ юугээшье гамнадаггүй, тэдэнээ һайнаар һургаха, ажалай онол дүршэл олгохо, аятайгаар амаруулха, сэнгүүлхэ гэжэ оролдодог байна.

Жэшээлхэдэ, манай республика дотор мүнөө жэл пионернүүдэй **зуугаад** лагерь нээгдэжэ, хамтадаа **дүшөөд мянган** һурагшад амархаар хараалагданхай. Тэрэ тоодо городской түхэлэй 35 лагерь, хүдөө нютагуудаар үйлэдбэрийн **300-гаад** бригада эмхидхэгдэхэнь. Эрхимээр һураһан 54 пионернүүд «АРТЕК» ошожо амарха, олохон һурагшад Хүдөө ажахын бүхэсоюзна выставкэдэ хабаадаха юм.

1958 ондо Түнхэнэй, Кабанскын, Хэжэнгын аймагуудта ухибүүдэй амаралта һайнаар эмхидхэгдэжэ, олониитын һайшаалда хүртэһэн байна. Зарим аймагуудай (Түнхэн, Иволга, Тори гэхэ мэтэ) комсомолой, профсоюзай организацинууд, колхозууд болон совхозуудай хүтэлбэрилэгшэд энэ жэлэй сезондо эртээнһээ бэлэдхэжэ эхилээ. Эдээнһээ жэшээ абажа, нютаг бүхэнэй профсоюзна, комсомолой организацинууд партийна, советскэ органуудай туһаламжаар ухибүүдэйнгээ зунай амаралтые түгэс бэлэдхэлтэйгээр угтаха уялгатай. Лагерьнуудта хүдэлхэ хүнүүдые шэлэжэ томилхо, лагериин байрануудые заһаха, сагаадаха, сэбэрлэхэ, досоохи ба газаахи бүхы түхеэрэлгыень (оро дэбисхэр, стол, стул, амһарта болон бусадые) бэлэн болгохо, эдеэ хоолой зүйл, ном һудар, газетэ, журнал болон бусад хэрэгсэлнүүдээр бүрин хангаха шухала.

Амарагшадай сагые зүбөөр, һонирхолтойгоор, үрэ ехэтэйгээр үнгэргүүлхын тула лагерьтахи хүдэлмэри һайтар боломжолон табигдаһан түсэбэй ёһоор ябуулагдаха зэргэтэй. Тэндэ эмхидхэгдэһэн наадан, аяншалга, һорёо мүрысөөн бүхэн ухибүүдые амаруулха, бэеынь элүүрые бэхижүүлхэһээ гадна, хүмүүжэл болбосоролдонь ашатай туһатай байха ёһотой.

Ахалагша классайхид аяншалгада гаража, газарай баялигуудые бэдэрэлсэхэ, амарха ба ажаллаха, түрэлхидтөө туһалхаар хараална.

Городууд, тосхонуудаар гэртээ байһан ухибүүдэй наада зугаа, һорёо мүрысөө эмхидхэлсэхэ эдэбхитэдые комсомолшуудай дундаһаа томилдог болоо һаа яахаб? Юундэб гэхэдэ, тиимэ хүнэй үгы дээрэһээ зарим ухибүүд һонин наада, элдэб мүрысөө эмхидхэжэ шадангүй, зоргоороо шалижа, томоогоо таһаржа, муу аяг ааша гаргажа ябадаг ушар үзэгдэдэг ха юм.

Бүхы хүбүүд, басагадаа багаһаань хойшо тэгшэ болбосоролтой, ажалда дуратай, хамаг юумэндэ коммунистическэ ёһоор хандадаг хүнүүд болгохо асари ехэ зорилгын табигдаһан мүнөө сагта тэдэнээ эрдэм номһоо гадна, дуу, хүгжэм болон хатар танцада, дуратай спортдонь һургаха, ажалда дүршүүлхэ, зохид зантайгаар хүмүүжүүлхэ шухала. Энэ асуудалда үдэр бүриин анхарал табигдаха ушартай.

Үхибүүдые хүмүүжүүлхэ асуудал зарим предприятиин, эмхи зургаан, колхоз болон совхозой партийна, профсоюзай, комсомолой организацинуудай суглаан дээрэ ходо зүбшэн хэлсэгдэжэ, зохихо хэмжээнүүд абтажа байдаг болонхой. Энээниие хаа хааһагүй халан абаял.

Үхибүүдые хүмүүжүүлхэ асуудалда КПСС-эй Центральна Комитедэй, Советскэ правительствын зүгһөө угаа ехэ анхарал хандуулагдадаг, оролдолго гаргагдадаг байна. «Һургуулиин наһа гүйсөөдүй ухибүүдэй эмхи зургаануудые саашадань хүгжөөхэ, һургуулиин наһа гүйсөөдүйшүүлые хүмүүжүүлхэ, тэдэндэ медицинскэ туһаламжа үзүүлхэ хэрэгые бүри һайжаруулха хэмжээнүүд тухай» партиин ЦК-гэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй һаяхан гаргаһан тогтоол энээн тухай эли тодоор гэршэлнэ.

Манай найдамтай халаае, коммунистическэ общество байгуулха баатарнуудые эрхим һайнаар хүмүүжүүлхэ, элүүр шийраг, һүбэлгэн, хурса, шадамар бэрхэ хүнүүд болгон бэлдэхэ гээшэ гүрэн түрын ехэ удхашанартай хэрэг, коммунист, комсомолец бүхэнэй, совет хүн бүхэнэй хүндэтэ уялга мүн.

Нүхэдүүд! Үхибүүдэй амаралта болон ажалые Парти, Правительствын тогтоол заабариин ёһоор, үнэхөөрөө һайнаар эмхидхэжэ, коммунизм байгуулха агуүехэ хэрэгтэ хубитаяа оруулая!

Нүхэд Н. С. Хрущев, Р. Я. Малиновский Албани соогуур аяншалһаар

ВЛОРА, майн 31. **(ТАСС-эй тусхай корр.).** Советскэ Союзай партийно-правительственна делегациие толгойлогшо КПСС-эй ЦК-гэй Нэгэдэхи секретарь, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущев, делегациин гэшүүн— СССР-эй Оборонын министр Р. Я. Малиновский, СССР-һээ НРА-да байдаг элшэн сайд В. И. Иванов нүхэд Энвер Ходжа, Мехмет Шеху, Хюсни Капо болон Албаниин бусад хүтэлбэрилхы ажал-ябуулагшадтай хамта мүнөөдэр Влора город ерээ.

Совет айлшадай ябаһан бүхы замдань город болон тосхонуудай ажаһуугшад үнэн зүрхэнһөө амаршалаа. Албаниин ханинар советскэ арадай түлөөлэгшэдтэй гараа барилсажа, аха дүүгэйхеэр амаршалалсахын тулада Н. С. Хрущев болон делегациин гэшүүдэй һуужа ябаһан машиные нэгэнтэ бэшэ зогсооһон байна. Албаниин болон совет тугуудаар шэмэглэгдэһэн Влорой «Площадь знамени» талмай дээрэ городой, мүн дүтэ шадарай тосхонуудай олон зоной хабаадаһан митинг болоо.

Н. С. Хрущевой, Р. Я. Малиновскиин, В. И. Ивановой, Албаниин хүтэлбэрилэгшэдэй трибунада гарахадань нэрьемэ альга ташалгаар, «Ура» хашхаралдаагаар, амаршалгын үгэнүүдээр угтаһан байна. АПТ-гэй Влорско районно комитедэй нэгэдэхи секретарь Михалать Дьиникаси митинг нээгээ. Сугларагшадта халуунаар угтагдаһан нүхэр Энвер Ходжадо үгэ үгтэбэ.

Удаань нүхэр Н. С. Хрущевой митинг дээрэ үгэ хэлэхэдэнь сугларагшад нэрьемэ овацяар угтаа. Энвер Ходжа Н. С. Хрущев хоёрой үгэ хэлэжэ байхада нэрьемэ, үни удаан үргэлжэлһэн альга ташалга, Советскэ Союзай, КПСС-эй, Албаниин Ажалай партиин хүндэлэлдэ, хэтэ мүнхын, эбдэршэгүй албан-совет хани барисаанай хүндэлэлдэ юрөөлэй үгэнүүд нэгэнтэ бэшэ хэлэгдэһэн байна.

„Зери и Популлит", „Башкими" газетэнүүдэй редакцинуудта Советскэ Союзай партийно-правительственна делегациин эльгээһэн бэшэг

ТИРАНА, июниин 1. **(ТАСС-эй тусхай корр.).** «Зери и Популлит», «Башкими» газетэнүүд Советскэ Союзай партийно-правительственна делегациин иимэ бэшэг мүнөөдэр толилоо.

«Зери и Популлит», «Башкими» газетэнүүдэй редакцинуудта.

Советскэ Союзай партийно-правительственна делегациин Албанида ерээд байһан үе соо манай делегациин, Советскэ Союзай арадай нэрэ дээрэ Албаниин предприятинуудай, эмхи зургаануудай коллективүүдһээ, хүдөө ажахын кооперативуудһаа, тус тус хүнүүдһээ амаршалганууд, һайн һайханиие хүсэһэн олон мянган бэшэг болон телеграмманууд абтаһан байна. Тэдэ бэшэг, телеграммануудай олонхи соонь манай делегациие бусад городууд, тосхонууд, предприятинууд, хүдөө ажахын кооперативууд, айл бүлэнүүдээрнай айлшалыт гэһэн байгаа. Эдэ гүйлта, хүсэлэнгүүдые, бултыень дүүргэхэ гээ һаа, бидэндэ олон хоног хэрэгтэй болохо байгаа.

Амаршалгын бэшэг, телеграммануудые эльгээһэн нүхэд болон организацинуудта советскэ партийно-правительственна делегаци гүнзэгы баясхалан хүргөөд, тэдэнэр бүгэдэндэ, мүн аха дүү албан арадта ажалдаа, ажабайдалдаа шэнэ ехэ амжалта түйлахыень хүсэнэ.

Н. Хрущев, Н. Мухитдинов, Р. Малиновский, Н. Фирюбин, А. Булгаков, Ф. Думбадзе, Д. Расулов, С. Везиров, В. Иванов, И. Виноградов.

1959 оной майн 30.

ТИРАНА. Нүхэр Н. С. Хрущев түрүүтэй советскэ партийно-правительственна делегаци Сталинай нэрэмжэтэ текстильнэ комбинадта майн 26-да ошоһон байна. **Зураг дээрэ:** Н. С. Хрущев комби надай хүдэлмэришэдтэй амаршалалсажа байна.

ТАСС-эй фотохронико.

Хахад жэлэйнгээ түсэбһөө гадуур 1000 үндэгэ тушааба

«Улаан Тори» колхозой гэшүүд хоёр арадай хани барисаанай һайндэр ажалай бэлэгээр угтахаар зоригжонхой.

Гүрэндэ үндэгэ худалдаха хахад жэлэйнгээ даабари дүүргээд, түсэбһөө гадуур 1000 үндэгэ тушааба.

—Июлиин нэгэн болотор жэлэйнгээ түсэбһөө гадуур үшөө 1500 үндэгэ гүрэндэ худалдахабди,—гэжэ шубуушад мэдүүлнэ.

Мүн 315 центнер мяха худалдаха хахад жэлэйнгээ түсэб арбан хоногоор уридшалан дүүргэхэнь. Мүнөө 400 эрье хонид бэлшээн таргалуулагдажа байна. Һаяхан тэдэнээ шэгнэхэдэнь тус бүридөө дунда зэргээр 49 килограмм татаба.

Г. Батуев.

Тори.

Иволгын „Коммунизм", „Улаан Оронго" колхозууд гүрэндэ үндэгэ худалдаха жэлэйнгээ түсэб дүүргээ

Республикынгаа түүхэтэ һайндэрые эрхим амжалтатайгаар угтахын түлөө мүрысэжэ, **«Коммунизм»** колхозой (түрүүлэгшэнь нүхэр **Баирбиликтуев,** парторганизациинь секретарь нүхэр **Кокорин)** гүрэндэ үндэгэ худалдаха 1959 оной түсэбые 100 процент дүүргээ. Хэрбээ нёдондоной энэ үедэ гүрэндэ 20 мянган үндэгэ тушааһан байгаа һаа, байгша ондо 44 мянган үндэгэ худалдаа.

«Улаан Оронго» колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр **Тармаев,** парторганизациинь секретарь нүхэр **Доржиев)** гүрэндэ үндэгэ худалдаха жэлэйнгээ түсэб 126 процент дүүргээ гэхэ гү, али түсэбһөө гадуур 4 мянган үндэгэ тушаагаад байна.

Иволгын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ, „3-я пятилетка" колхозууд гүрэндэ һү худалдаха хахад жэлэйнгээ түсэб үлүүлэн дүүргэбэ

Россин гүрэнтэй Бурят ороной һайн дураараа нэгэдэһэнһээ хойшо 300 жэл болоһоной түүхэтэ ойе ажалай бэлэгээр угтахын түлөө мүрысэжэ, **Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой** (түрүүлэгшэнь нүхэр **Черненко,** парторганизациинь секретарь нүхэр **Белоколодов)** гэшүүд гүрэндэ һү худалдаха хахад жэлэйнгээ түсэб 100 процент дүүргээ. Мүн энэ колхоз гүрэндэ үндэгэ худалдаха хахад жэлэйнгээ түсэб 130 процент дүүргэһэн байна.

«3-я пятилетка» колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр **Горбунов,** парторганизациинь секретарь нүхэр **Антонов)** һайндэрэй урда тээхи мүрысөөндэ оролсожо, гүрэндэ һү худалдаха хахад жэлэйнгээ түсэб июниин 1-дэ 103,9 процент дүүргээ.

Республикын колхоз болон совхозуудта хабарай тарилгын ябаса тухай

1959 оной июниин 1-нэй мэдээн

(Түсэбэй дүүргэлтэ процентээр).

Аймагууд	Бүхыдөө таригдаһаниинь	Тэрэ тоодо орооһо таряа	Тэжээлэй ургамалнуудай таригдаһаниинь	Тэрэ тоодо силостэ ороходо кукуруза	Тэжээлэй корнеплодууд	Хартаабха
Байкало-Кударын	85,0	115,2	36,1	2,6	53,3	88,7
Баргажанай	60,6	75,2	23,4	2,9	10,5	41,3
Баунтын	28,6	55,4	24,9	—	28,0	—
Бичурын	84,5	97,8	37,9	52,0	104,1	85,0
Зэдын	69,2	99,2	24,1	47,5	106,9	49,8
Яруунын	70,8	104,4	38,2	—	92,7	42,0
Заиграйн	74,8	94,3	28,4	34,3	45,6	23,2
Закаменай	66,5	103,1	28,7	10,9	12,0	68,0
Иволгын	82,0	99,7	36,9	43,1	74,8	93,4
Кабанскын	77,4	91,8	48,9	6,0	75,5	63,5
Хэжэнгын	79,6	101,8	45,3	25,9	90,0	17,5
Кударын	74,9	97,3	30,3	47,3	100,7	53,8
Курумканай	67,7	98,7	9,7	12,1	17,0	35,8
Кяхтын	76,5	100,8	31,5	62,2	100,0	72,8
Мухаршэбэрэй	82,3	98,5	33,4	68,1	99,1	84,9
Ахын	—	—	—	—	—	—
Прибайкалиин	83,7	102,4	52,7	49,7	88,9	60,4
Хойто-Байгалай	64,9	73,5	—	—	—	16,7
Сэлэнгын	74,4	100,7	32,8	53,7	99,3	44,2
Тарбагатайн	86,7	99,8	47,5	96,0	101,3	88,3
Ториин	74,8	100,0	28,3	47,7	194,0	51,0
Түнхэнэй	77,4	94,3	41,1	53,6	12,7	63,4
Хориин	70,5	101,2	32,6	32,4	90,6	36,9
СОВХОЗУУД:						
Бичурын	76,8	98,2	27,3	37,4	117,6	59,3
Борьёогой	56,0	91,3	27,4	49,7	195,0	80,0
Яруунын	83,5	89,9	75,2	—	45,0	160,0
Кабанскын	70,4	95,5	18,6	—	70,0	102,7
Иволгын	69,4	96,1	33,1	36,7	57,3	56,9
Кяхтын	61,6	86,8	32,7	89,7	—	64,0
Сэлэнгын	71,4	108,6	38,1	68,9	108,0	35,6
Хориин	53,8	104,0	15,1	27,4	130,5	34,3
«Эрдэм»	55,6	86,4	21,6	80,6	92,5	37,0

Баяртайгаар найрлахын түлөө

Манай нютагай зон ямар нэгэн һайндэрые ажалай эрхим амжалтаар угтажа, урматай баяртайгаар найрладаг заншалтай юм. Тиимэһээ агууехэ ород арадтай хуби заяагаа ниилүүлһээр 300 жэлэй алдарта ойе һайндэрлэхэ тухай КПСС-эй обкомой, Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй, республикын Министрнүүдэй Соведэй гаргаһан тогтоолые тон ехэ баяр баясхалантайгаар угтаа. Колхозникуудай социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлжэ байна.

Ойн баярые ажалай амжалтаар, нэрэтэй түрэтэйгөөр угтахын тулада хэдэ хэдэн хэмжээ-ябуулганууд үнгэргэгдөө. Колхозникуудай хамтын суглаан зарлагдажа, энэ найр тухай мэдээсэгдэһэн байна. Найрта бэлэдхэлэй асуудал мүн сомоной Соведэй сесси дээрэ, партийна, комсомолой суглаанууд дээрэ, колхозой эдэбхитэдэй үргэн заседани дээрэ, агитаторнуудай семинар дээрэ зүбшэн хэлсэгдээ. Эдэ бүгэдын ашаар найрта бэлэдхэлэй асуудалда бүхы зонойнгоо анхарал хандуулжа шадаһан байнабди.

Энэ түүхэтэ ойе угтуулан, колхозникуудай хамтынгаа суглаан дээрэ социалистическэ ехэхэн уялга абаа. Гүрэндэ малай ашаг шэмэ худалдаха хахад жэлэйнгээ түсэбые июниин 25-да сүм дүүргэхэбди гэжэ үгэеэ үгөөбди. Тэжээлэй болон пропашной ургамалнуудые саг болзортонь таряад, зундаа эрхим һайн харууһа хэхэбди гэжэ уялга соо заагдаа. Эдэ үдэрнүүдтэ кукуруза тарилга түлэг дундаа ябажа байна.

Гадна, колхозойнгоо гол буусые, бэшэшье һуурин газарнуудые сэбэрлэхэ, модо трижа ногооруулха, һургуулиин байшан, соёл культурын эмхи зургаануудай, ажалшадай гэр байрануудые бариха талаар ехэ уялганууд абтаа. Ойн найрай хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөнэй ашаар орооһо тарианай эртын тарилга агротехническэ эрхим болзорнуудта дүүргэгдээ. Майн 2-то эртынгээ тарилга дүүргээд байгаабди.

Гүрэндэ һү, мяха, үндэгэ худалдаха хахад жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын тула тусхай хэмжээ-ябуулганууд хараалагдажа, бригада, фермэ бүхэнэй урда тодорхой зорилго табигдаа. Мүнөө 70 гахай, 100-гаад толгой бодо мал, 1600 хони шахажа, бэлшээн таргалуулжа захалбабди.

Тэрэшэлэн һаалишад, хонишоднай энэ мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр оролсоод, эршэмтэйгээр ажаллажа байна. Гүрэндэ һү тушааха хахад жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид дүүргэлсэхын тулада айлнууд өөһэдынгөө үнеэдһээ һааһан һүнһөө гүрэндөө худалдажа эхилээ.

Коммунистнууд Пурбэ Дармаев, Баян Ванчиков болон бусад мүнөө жэл 100 эхэ хонин бүриһөө 120 хурьга абаха, найрай үдэр болотор гүрэндэ нооһо тушааха түсэбөө бүрин дүүргэхэ гэһэн уялгатай. Тэдэнэр 100 эхэ хонин бүриһөө 76—80 хурьга абаһан юм, тиигээд намартаа хонидоо хэнзэлүүлхын тулада бэлэдхэжэ байна.

Иигэжэ манай колхозой партийна организаци ажалдаа эрхим амжалта түйлан, түүхэтэ ойн найрые баяр баясхалантайгаар, омогтой хүхюунээр угтахын түлөө тэмсэжэ байна.

О. Бадмажапов,
Бичурын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхозой парткомой секретарь.

КПСС-эй ЦК-гэй ПЛЕНУМЫЕ УГТУУЛАН

ҮЙЛЭДБЭРИИМНАЙ ХҮСЭН ХОЁР ДАХИН ДЭЭШЭЛХЭ

Үйлэдбэрине оньһожоруулха, автомадай техникээр зэбсэглэхэ ябадал ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ хэрэгтэ ехэ үүргэ дүүргэдэг гээшэ. Тиимэһээ тус асуудалаар КПСС-эй ЦК-гэй Пленумэй болохоёо байһаниинь бүгэдэндэ мэдэгдэжэ. Мүнөө промышленна бүхы предприятинуудта энэ Пленумые угтуулан, үйлэдбэри дээрээ шэнэ хубилалта туйлахын түлөө мүрысэжэ эхилэнхэй. Уралан нарижуулгын хүдэлмэридэ хүнүүд олоороо хабаадалсажа байна.

Улан-Удын оёдолой фабрикада һүүлэй үедэ үйлэдбэрине шэнэ техникээр хангаха талаар бага бэшэ юумэн хэгдээ. Хубсаһа оёлгодо хэрэглэгдэжэ байһан хуушан түхэлэй агрегадууд шэнэ электромотороор, бүтээсэ багатай оёдолой машинанууд универсальна оёдолой машинануудаар һэлгэгдээ. Урдань пальто болон костюмай бүтүү, шагтань гараар хүбөөлэгдэдэг, хадагдадаг байгаа һаа, мүнөө «Оверлок» гэжэ машинаар хэгдэдэг болоо.

Байгша оной түрүүшын квартал соо фабрикынгаа оёдолой нэгэ цехын бүхы түхеэрэлгые шэнэдхэн хубилгаабди. Хүлөөр хүдэлгэгдэдэг машинанууд абтажа, 30 электромашина, хахад автоматна 2 машина тодхогдоо. Эсхэлгын цехтэ трансформатор, хубсаһа эсхэхэ шэнэ түхэлэй электротүхеэрэлгэ табигдаа.

Ажалай бүтээсые дээшэлүүлхын тула үйлэдбэридөө байһан бүхы арга боломжые зүбөөр хэрэглэхэ хэрэгтэй. Тиимэһээ зарим цехүүдэйнгээ ажалай эмхидхэлые шэнэдхэн хубилгаһан байнабди. Жэшээнь, хубэнтэй хүүртигэй оёлго нилээд түргэдхэгдөө. Энэ мэтээр предприятиингаа үйлэдбэриин талмайе үргэдхэнгүйгөөр 1959 ондо продукци үйлэдбэрилгымнай хэмжээн 1956 онойхиһоо хоёр дахин дээшэлхэ байна. Гадна энэ жэлэй түрүүшын 4 һара соо үйлэдбэрилһэн продукцимнай нёдондоной энэ үеынхиһөө 1 миллион 400 мянган түхэригөөр дээшэлээ. Тиигэжэ дурсагдагша үе соо түсэбһөө гадуур 270 мянган түхэригэй олзо доход оруулһан, 1700 метр бүд, 7040 каток ниидхэ арьбалһан байнабди.

Фабрикымнай хүдэлмэришэд туйлаһан амжалтаараа һанаагаа амарнагүй. Жэлэй эсэс болотор үшөө нэгэ участогай түхеэрэлгые шэнэдхэн хубилгаха гэжэ шиидээ. Энэ мэтын хэмжээ-ябуулга бэелүүлэн, продукци үйлэдбэрилхэ һара бүриингөө даалгабарие амжалтатайгаар дүүргэжэ байбашье, усадхагдаха ёһотой дутагдал үшөөл олон. Фабрикамнай үйлэдбэридэ шухала хэрэгтэй түхеэрэлгээр дуталдана. Оёдолһоо гараһан хубсаһа ууралаар жэгдэрүүлхэ, үнгэ зүһыень заһаха түхеэрэлгэ хэрэглэхэ аргагүй байнабди. Шагта хадаха, хүшөөһэ хэхэ олон зүүтэй, бүтүү хүбөөлхэ машинануудаар дуталдагдана гээшэ.

Мүнөө үйлэдбэрие оньһожоруулха, автомадай техникээр хангаха асуудалаар партиин ЦК-гэй Пленумэй болохоёо байхада эдэ дутагдалнуудые шиидхэхэ хэмжээн республикымнай нютагай министерствын зүгһөө абтаха зэргэтэй. Эдэ үдэрнүүдтэ фабрикымнай инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд, оёдолшод түрэл партиингаа ЦК-гэй энэ Пленумэй хүндэлэлдэ хахад жэлэйнгээ даалгабарие болзорһоонь 10 үдэрөөр урид дүүргэхын түлөө тэмсэжэ байна.

Е. Ширапов,
фабрикын директор.

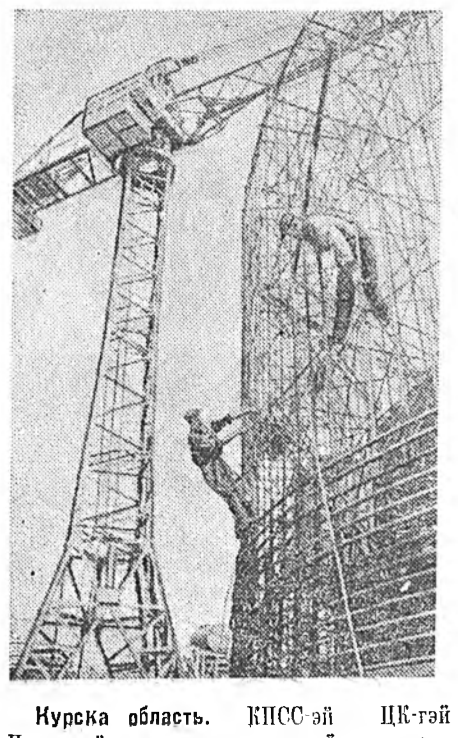
Ажалай бүтээсые дээшэлүүлнэ

Долоон жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө бүгэдэ арадай тэмсэлэй дэлгэржэ байһан үедэ үйлэдбэрине оньһожоруулха, автомат техникээр зэбсэглэхэ асуудалаар КПСС-эй ЦК-гэй Пленум болохо гэжэ байна.

Улан-Удын судна бүтээлгын заводой хүдэлмэришэд түрэл партиингаа ЦК-гэй ээлжээтэ Пленумые угтуулан, социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлбэ. Илангаяа заводой инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд уралан нарижуулгын, ухаалан зохёолгын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсажа захалаа. Станок болон түхеэрэлгэнүүдэй бүтээсые дээшэлүүлгэдэ зорюулагдаһан олон дурадхал үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдээ. Тиихэдэ жэл ерэхэ бури шэнэ станогууд абтажа, заводой цехүүдтэ тодхогдоно. Һүүлэй үедэ түргөөр түмэр отолхо арга үргэнөөр хэрэглэгдэжэ байна. Түрүү токарь Михаил Рандин, фрезеровщик Дмитрий Хохряков гэгшэд ажалайнгаа бүтээсые эрид дээшэлүүлжэ шадаа. Ахалагша мастер Степан Щеглаков, инженер Валентин Иванов, хүдэлмэришэн Александр Ткачук гэгшэд уралан нарижуулга дээрэ сугтаа хүдэлмэрилжэ, бүтээсэ ехэтэй түхеэрэлгэ зохёогоо. Тэрэнэйнь ашаар орёо түхэлтэй детальнууд түргөөр тошиилдогдодог болонхой. Гансахан энэ жэлдэ заводой уралан нарижуулагшадай оруулһан дурадхалнууд 60 мянгаһаа дээшэ түхэригэй арьбалалта хэхэ арга олгоо. Зарим уралан нарижуулагшад ажалай эмхидхэлые һайжаруулха, үйлэдбэриин технологие шэнэдхэхэ талаар үнэтэ дурадхалнуудые оруулна. Инженер Р. Гарев, мастер П. Жаворонков гэгшэд үйлэдбэриин талмайе үргэдхэнгүйгөөр техникээ бүтээсэ ехэтэйгээр ашагладаг болоо.

Үнгэрһэн 5 һара соо заводоймнай коллектив продукци үйлэдбэрилхэ түсэбөө болзорһоонь урид дүүргэбэ. Тиигэжэ өөрөө ябадаг 150 тонныи, 60 тонныи баржанууд арадаймнай ажахын хэрэгсэлдэ эльгээгдэжэ байна. Туйлаһан энэ амжалтаяа улам арьбадхан, продукци үйлэдбэрилхэ хахад жэлэйнгээ түсэбые үлүүлэн дүүргэхын түлөө бүхы хүсэеэ элсүүлжэ байнабди.

А. Шигаев,
заводой слесарьнүүдэй бригадир.

Курска область. КПСС-эй ЦК-гэй Пленумэй хүндэлэлдэ ажалай вахтада жагсаһан Михайловска комбинадай хүдэлмэришэд абаһан уялгаяа амжалтатайгаар дүүргэжэ байна. **Зураг дээрэ:** түмэрэй руда илгадаг шэнэ түхеэрэлгын барилга.

ТАСС-эй фотохронико.

Хуушарһан техникые шэнэдхэнэ

Барилгын материалнуудые бүтээдэг Заиграйн комбинат яһала ехэхэн ажахытай предприяти юм. Эндэхи хүдэлмэришэд КПСС-эй ЦК-гэй болохоёо байгаа Пленум тухай мэдээсэл һайшаан дэмжэжэ, үйлэдбэри дээрээ техническэ шэнэ дэбжэлтэ туйлахын түлөө тэмсэнэ.

Комбинадай хирпиисэ гаргадаг цехын бригадир Г. М. Афонин техническэ дэбжэлтэ туйлаха хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг уралан нарижуулагша юм. Хирпиисэ сохилго дээрэ ашаглагдажа байһан «Колхозник» гэжэ пресс эбдэржэ, хэрэгһээ гараад байгаа. Тэрэ прессые шэнжэлжэ үзэһэн нүхэр Афонин «энээнине шэнэдхэн хубилгажа шадаа һаа, урдынхиһаань бури ехэ бүтээсэтэй болгохоб» гэжэ хэлэһэн юм. Гартаа дүйтэй уралан нарижуулагша хэлэһэн үгэдөө хүрэжэ шадаа. Мүнөө «Колхозник» пресс дахинаа ашаглагдажа, жэл соо 120 мянган түхэригэй продукци үгэхэ аргатай болоо.

Гадна хабар, намарай үедэ хүдхагдажа байһан шабарай уһанда хлорно кальци нэмэхэ гэһэн дурадхал нүхэр Афонин оруулаа. Тэрэнэйнь ашаар уһанай температура дээшэлжэ, хирпиисын эбдэрхэ ябадал бага болоо. Гансахан энэ дурадхалынь жэл соо 9 мянган түхэригэй арьбалалта үгэхэ байна.

К. Халтанов.

ПРОДУКЦИИН ӨӨРЫНЬ ҮНЭ СЭН ХИМДАРНА

Колхозой правлени, партийна эхин организаци ажалай эмхидхэл болон түлөөһэ гуримшуулха асуудалда анхаралаа хандуулдаг болоо. Һүүлэй үедэ ажалай гаргаша бага болгохо, хүдөө ажахын продуктнуудай үнэ сэн химдаруулха талаар хэдэ хэдэн хэмжээ-ябуулганууд бэелүүлэгдээ. Ажалай хуушарһан нормо шэнээр һэлгэгдээ. Хүтэлбэрилхы тушаалтанай тоо нилээд үсөөрөө. Тэрэнэй ашаар олон хүнүүд фермэ, бригадада хүдэлдэг болоо.

Үнгэрһэн жэлэй дүнгүүдые харахада абтаһан продуктнуудай өөрынь үнэ сэн иимэ байгаа.

Продуктнууд	1958 ондо абтаһаниинь (центнерээр)	Өөрынь үнэ сэн (түхэригөөр)	
		түсэбэй ёһоор	болоһониинь
Үхэрэй мяхан	895	489	393
Хониной—"—	461	180	133
Гахайн—"—	181	326	391
Мориной—"—	87	58	47
һүн	453300	78	56
нооһон	147	1864	1064
таряан	10710	41—25	53—95

Хүдөө ажахын продуктнуудай үнэ сэн манай колхоздо үшөөл ехэ байна. Гэбэшье урда жэлнүүдтэй сасуулхада нилээд химдараа.

Манай колхозой зарим хүтэлбэрилэгшэд хүдөө ажахын продуктнуудай абалгые дээшэлүүлхэ тухай оролдодогшье һаа, тэрээндэ ямар гаргашын хэгдэжэ байһые мартана.

Жэшээнь, 1958 ондо тракторна хүдэлмэриин гаргаша орооһо таряанай үнэ сэнгэй 43 процентнь болоһон байна. Энэ жэлдэ тэрэнээ 40 процентдэ хүргэхөөр хараалагдана. Энээнине туйлахын тула ажалаа зүбөөр түсэблэхэ, агротехникэ һайнаар баримталха, машина, зэмсэгээ хүсэдөөр ашаглаха болонобди.

Колхозой малшад һү, мяха, нооһоной үнэ сэн химдаруулха тухай оролдоно. Гэбэшье зарим фермэнүүдые даагшад, тусхайлбал, нүхэр Банзаракцаев буйлуулагдаһан бэлэн тэжээл абахые оролдодог заншалтай. Тэдэнэр энээнһээ ямар үнэ сэнтэй һүн абтахаб гэжэ бодоногүй. Худалдажа абаһан иимэ концентрат эдюулжэ, үнеэдһээ һү haaхада һүнэй үнэ сэн дээшэлнэ бшуу.

Малшадай түлбэрие тодорхойлхолоо абаһан бүхы продуктнуудһаань гадна, тэрэнэй ямар үнэ сэнтэйгээр абтаһыень харалсаха хэрэгтэй гэжэ һанагдана. Тиихэдэмнай малшад ажалдаа харюусалгатайгаар хандаха, химда сэнтэй тэжээл эдюулжэ, һү, тоһо, мяха ехээр абахын түлөө оролдохо болоно.

Мал ажалһаа химда сэнтэй продукт элбэгээр абахын тулада адууһа малдаа бардам хүрэхэ үбһэ тэжээл колхоздоо бэлэдхэхэ болоно. Энэ жэлдэ 350 га кукуруза һайн элдүүрилэгдэһэн, үтэгжүүлэгдэһэн газар дээрэ таригдаха.

Малай фермэдэхи ажалые оньһожоруулхада продуктнуудай өөрынь үнэ сэн химдарха, ажалай бүтээсэ дээшэлхэ байһаниинь элитэ. Тиин худалдажа абтаһан автоуһалуури, электроһаалгын аппарат болон бусад түхеэрэлгэнүүд ашаглагдаагүй байһаар.

Хүдөө ажахын продуктнуудые ехээр абаһанай, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлһэнэй, продуктнуудай өөрынь үнэ сэн химдаруулһанай ашаар 1958 ондо 2 миллион 162 мянган түхэриг олзо доход абтаа. Тэрэнэй 90 процентнь мал ажалһаа ороо юм.

Ажалай тоосоо нэбтэрүүлхэдэ колхознигуудые материальна талаарнь урмашуулха арга боломжо олгогдоо. 1958 ондо нэмэлтэ түлбэри болон талха таряа оруулангүйгөөр ажалта үдэр бүхэндэ 4 түхэриг сэбэр мүнгэн хубаагдаа. Нэгэдэхи бригадын колхознигууд хүдөө ажахын продуктнуудые абаха түсэбөө дүүргээгүй дээрэһээ ажалта үдэр бүхэндөө ойройдоол 3 түхэриг мүнгөөр абаһан байна. Хоёрдохи бригадынхид ажалта үдэр бүхэндөө 4 түхэриг 36 мүнгэ абаһан байна.

Февраль һарын һүүлдэ болоһон колхозой хамтын суглаан колхознигуудай ажалай түлөөһые мүнгөөр түлэхэ шэнэ гурим баталан абаа. Колхознигуудта һара бури мүнгэн саг сагтаа түлэгдэнэ. Түрүүшын урбан һарада тоо бүридхэл ажалта үдэрөөр ябуулагдаһан дээрэһээ ажалта үдэр бүхэндэ 5 түхэригөөр үгтэһэн байна. Ажалай бүтээсын дээшэлһэн дээрэһээ һара бүридэ хубаагдаха мүнгэн ехэ боложо байна. Энэ жэлдэ үйлэдбэриин финансова түсэбтөө хүдөө ажахын продуктнуудай абалгые ехэ болгохо, ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ гэжэ хараалагданхай.

И. Иванов,
Кударын Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ.

Эдэбхитэй наймаалагша

«Аршан» курортын дэргэдэ эмхидхэгдэһэн эдеэ хоолой магазинай наймаалагша Анна Петровна Мурашева амархаяа ерэгшэдые һайн эдеэ хоолоор хангахые оролдодог юм. Магазин соонь ороходо ариг сэбэр, хүн зон олон байдаг. Нүхэр Мурашева ажалшадта эдеэ хоол наймаалхаһаа гадна, олониитын хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Сомоной Соведэй санитарна комиссиин гэшүүн байха зуураа, нютагайнгаа ажалшадай дунда ехэ хүдэлмэри ябуулна.

Нүхэр Мурашева байгша оной нэгэдэхи кварталай түсэбые болзорһоонь хэдэн хоногоор урид дүүргэжэ, наймаалагшадай дунда дэлгэрһэн мүрысөөндэ түрүүлээд, КПСС-эй Түнхэнэй айкомой, аймгүйсэдкомой Хүндэлэлэй грамотаар шагнагдаһан юм.

Аймаг соогоо түрүүлһэн энэ наймаалагша республикынгаа һайндэрые ажалай амжалтаар угтахын тула хоёрдохи кварталайнгаа түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхэ хүсэлэнтэй.

Д. Колмаков.

Тугалшан Зоя Иванова

Зоя Иванова Ленинэй нэрэмжэтэ томодхогдоһон колхозой Булагай һаалиин гүүртэ дээрэ хүдэлхэеэ 1954 оной намар баруун областьһоо ерээ бэлэй. Дүрбэн жэлэй туршада тугалнуудые харууһалха зуураа, горьтойхон дүй дүршэлтэй боложо, 100 гаран тугалые тобир тарганаар, нэгэшье толгой гарзагүйгөөр түлжүүлһэн байна.

Тугалнуудай түрэмсөөрнь тушаажа абаад, тэдэнээ нягтаар шэгнэдэг, ямар үүлтэрэй үнеэнһээ гараһыень тэмдэглэдэг. Сэбэрлэжэ угаагаад, аршаад, сагаадагдаһан таһалганууд соо оруулдаг заншалтай. 6 һарын туршада нэгэ тугалда дундаа зэргээр 250 литр үдхэн һү, 300 литр машиндагдаһан һү, 70 килограмм концентрированнэ тэжээл, 1,7 килограмм дабһа, һайхан үбһэ үгэдэг.

Нүхэр Иванова тугалнуудайнгаа 20 хоноторнь һаяхан һаагдаһан бүлеэн һү уулгадаг байна. Арбан хоёрдохи үдэрһөөнь эхилжэ, толгой бүридэнь 10 грамм дабһа һүн соонь гү, али концентрированнэ тэжээлдэнь холижо үгэдэг юм. Саашадаа тэдэнэйнгээ гэмгүй байгаа һаань, машиндагдаһан һү үгэжэ эхилээд, үдхэн һүеэ бага болгодог.

Тиихэ зуураа тугал бүхэнэй шадалай зэргээр, томонуудтань һайн һү багаар уулгажа, бэсэр багануудтань ехэшэгээр үгэдэг. Тиигээд һайхан үбһэ, овёс эдюулжэ һургадаг юм.

Тугалнуудтаа һү уулгаад хахад час болоод байхада бусалһан уһа 15—16 градус болоторнь хүргөөд уулгахада гэдэһэ доторoo үбдэдэггүй. Харин уһа уугаагүйнүүдынь ундаа хүрэжэ, дэбдихэрээ гү, али бэе бэеынгээ шэхэ, хүйһэ долёодог, хүхэдэг байха юм,—гэжэ нүхэр Иванова хөөрэдэг.

Саашадаа 25 хоноходонь сэсэглэжэ байха үедөө сабшуулһан элдэб янзын набшаһатай үбһэ уһанда бусалгаад, тэрэнээ хүргөөд, түрүүшын үдэрнүүдтэ тугал бүхэндэ хахад литр уулгажа һургана. Тиигэһээр бага багаар нэмээһээр 3 литртэ хүргэнэ. Гадна түргэн томо болодог, түлжэдэг байна. Яахадааб гэхэдэ, сэсэглэжэ байхадаа сабшагдаһан үбһэн элдэб янзын витаминтай, белок ехэтэй байдаг ха юм.

Харууһалдаг тугалнуудынь һаратай болотороо ганса гансаараа, сэбэрээр сагаадаһан тусхай таһалганууд соо байлгагдадаг. Энэ болзорой үнгэрхэдэ нэгэ хэдыгээрээ байлгагдадаг.

Үбэлэй сагта тугалнуудай 20 хоноһон хойно нгаабари дулаан үдэр газаа гаргадаг. Үгышье һаа, хорёо соонь һолоомо зузаанаар дэбдижэ тэлдээ хэды саг соо байлгадаг.

— Хабарай, зунай, намарай сагта залхуурангүй тугалнуудаа үзүүр хагда ногоондо адуулжа, һайса таргалуулхаб. Минии «Алмаз», «Ракета» тугал мүнөөшье 105, 110 килограмм шэгнүүртэй болоо,—гэжэ аймсоведэй депутат тугалшан Иванова хөөрэнэ.

Мүнөө эрхим тугалшан Зоя 31 тугал харууһална. Тэдэнэйнгээ нэгэшье толгой гарзалуулангүй, тугал бүриин шэгнүүрые сүүдхэдээ дундаа зэргээр 900—1000 граммһаа доошо бэшээр нэмээхэ уялга абаад, эршэмтэйгээр хүдэлжэ, бусад малшадтаа ажалай жэшээ харуулна. Ингэжэ Бурят ороной Россиин гүрэнтэй һайн дураараа нэгэдэһэнһээ хойшо 300 жэлэй ойе нэрэтэй түрэтэйгөөр угтахаар зоригжоохой.

С. Табдаев.

Мүнгэн түлөөһэндэ ороходо иимэ ашатай

Колхознигуудай ажалай түлөөһые мүнгөөр үгэхэ гээшэ шэнэ, түрүү арга мүн. Энээнэй ашаар ажалай бүтээсэ дээшэлдэг, абтадаг продукциин үнэ сэн химдаруулагдадаг, хүдөө ажахын продуктнууд бури ехээр абтадаг байна. Ингэжэл колхозой гэшүүдые түлбэриин талаар урмашуулха ленинскэ ёһо гурим бэелүүлэгдэнэ. Колхознигууд түлбэрсэр урмашуулагдахадаа улам эдэбхи үүсхэлтэйгээр ажалладаг байна.

Манай «Улаан Бургалтай» колхоз аймаг дотороо хүгжэнги ажахытай юм. Парти, правительствын саг үргэлжын анхарал туһаламжын ашаар һүүлэй 3—4 жэлэй туршада колхознай түргөөр хүгжөө. Энээнине иимэ баримтанууд дээрэһээ харахаар. Энэ үедэ һүн 5 дахин, мяхан, нооһон 3 дахин, мүнгэн олзо доход 4 дахин дээшэлээ юм. Тиихэдэ колхозой хубаагдадаггүй жаса 1,8 миллион түхэриг байгаа һаа, мүнөө 12 миллиондо хүргэгдөө.

Ажахымнай яахадаа иимэ түргөөр хүгжөөб гэхэдэ, колхознигууднай түлбэреэр урмашуулагдажа, ажал хүдэлмэридөө хэзээ хэзээнэйхиһээ эдэбхи үүсхэлтэйгээр хандадаг болоо.

1956 оной эхиндэ колхозой правлени, партийна эхин организаци һара бури колхознигуудта тогтоогдомол аванс мүнгөөр үгэдэг болоо һэн. Тиихэдэ ажалта үдэртэ нэгэ түхэриг үгэжэ эхилээд, саашадаа 5 түхэриг хүрэтэр ехэдхэһэн байнабди. Һайнаар ажаллаад байхада олзо доход олдохо, аванс дээшэлхэ гэжэ мэдэрһэн колхознигууд бүрил этигэнгеэр ажалладаг болоһон юм.

Ажалай даабари зүбөөр тодорхойлхо тухай правлени, партийна эхин организаци, колхозой мэргэжэлтэд горьтой юумэ хэһэн байха. Ингэжэ нэгэ хүндэ гү, али хэдэн хүнүүдтэ тусхай даабари үгөөд ажал хүүлдэг байгаабди. Даабаряа үлүүлэн дүүргэгшэдтэ нэмэлтэ түлбэри үгтэдэг һэн. Тусхай зохёоһон нормын ёһоор малшадта харууһалха малынь хубаарилжа үгэдэг һэмди. Гадна эхин шатын тоо бүридхэл нарижуулагдаһан, ажахын тоосооной зарим хуби хэрэглэгдэдэг болоһон байха юм. Эдэ бүгэдэ хэмжээ-ябуулгануудай бэелүүлэгдэһэнэй ашаар колхознигуудай ажалай журам эрид һайжараа.

Иигэжэ тусхай бэлэдхэл хэһэнэй һүүлээр байгша оной январьһаа колхознай мүнгэн түлөөһэндэ ороһон байна. Энээнтэй дашарамдуулан ажалай нормо хубилгагдаа. Мүнгэн түлөөһэндэ ороһон колхозуудай дүй дүршэл хараадаа абажа, мүн өөһэдынгөө арга боломжые һайса хаража үзөөд, ажалай нормо дүүргэхэдэ хэды мүнгэнэй үгтэхэ байһанине тодорхойлообди. Түлбэри үгэхэдэ хэһэн хүдэлмэриин хэмжээн, шанар, үнэ сэнгынь хараада абтана.

Мүнгэн түлөөһэн яахадаа һайн бэ гэхэдэ, колхознигуудта ойлгосотой, тодорхой байна. Колхозник бүхэн ямараар ажаллаһанаа, хэды түлбэри абахаяа уридшалан мэдээд байдаг. Ехэ ажал хэһэн хүн лэ ехээр мүнгэ абаха болоно ха юм. Һаалишад, тугалшад, хурьгашад, дархашуул, жолоошод даалгабарита хүдэлмэреэ дүүргэмсээрээ тогтоогдоһон сэнгэй ёһоор мүнгэ абана. Хэды шэнээн, ямар шанартай продукци абтанаб, тэрэнэйнь зэргээр хонишод, бэлшээн тарғалуулха мал адуулагшад, трактористнууд, мэргэжэлтэд, колхозой хүтэлбэрилэгшэд түлбэри абаха байна.

Колхоздо табигдаһан түсэбэй ёһоор жэл соо нэгэ хүнэй хэһэн ажалые үдэр бүридэ хубаагаа һаа, 19 түхэригтэ болохоор хараалагдаһан юм. Энэ жэлэй нэгэдэхи кварталда энэмнай 14—15 түхэригтэ болоо. Нёдондонойхитой жэшээлээ һаа, горьтойгоор ехэдхэгдээ. Зунай, намарай һарануудта буришье дээшэлхэ байха. Жэшээнь, һаалишад, мал адуулагшад, хонишод, трактористнууд түсэбөөр хараалагдаһанда орходоо һураггүй ехые абаха юм.

Ажал хүдэлмэридөө нарин нягтаар хандадаг түрүүшүүл дунда хэмжээнэйхиһээ ехые абана. Нэгэдэхи кварталай туршада һаалишад Дымбрыл Бадмаева, Д-Сурун Цыденова, Дулма Гармаева гэгшэд һара бүридэ 600-гаад, дээшэшье түхэриг абана. Хонишод Ц-Д. Замбалаев, Б. Л. Лубсановай бүлынхид һара бүхэндэ 1500 түхэриг абадаг юм. Иимэ жэшээ тоолохо болоо һаа олон.

Үнгэрһэн 4 һара соо колхозоймнай гэшүүд хамта 600 мянгаад түхэриг ажалай түлбэридэ абаһан байна.

Колхозой правлени энэ жэл ажалай түлбэридэ үгтэхэ мүнгэ, боро эдеэнэй зүйл нёдондо үлүү гаргажа абаһан байгаа. Энээнэй ашаар һара бүхэндэ алгадгүй мүнгэн үгтэнэ.

Мүнгэн түлөөһэндэ орожо, ажал хүдэлмэридэ колхознигууд эдэбхитэйгээр хабаадана. Ганса март һарада ажалда хүнүүдэй гараса 42 процент дээшэлээ. Тиигэжэ нёдондонойхиһоо һураггүй ехэ хэмжээнэй хүдэлмэри хэгдэбэ. Жэшээлэн хэлэхэдэ, 3 дахин ехэ наг шэбхэ полидо гаргагдаа. Нэгэ хахад, хоёр дахин ехэ хэмжээнэй барилгын хүдэлмэри хэгдээ.

Шэнэ түлөөһэндэ ороод байхадаа ажахын тоосоо нэбтэрүүлхэдэ хүнгэн. Колхоздо ажахын тоосоо бэелүүлхэдэ бодомжогүйгөөр ехэ гаргаша хэгдэхэеэ болино. Хии талаар зөөри зөөшэ гаргашалагдангүй, продукциин үнэ сэн химдаруулагдадаг байна.

Энэ жэлэй эхинһээ колхозоймнай бригаданууд ажахын тоосоондо оруулагданхай. Энээнтэй хамта элдэб продукци гаргахада хэды зөөри зөөшэ гаргагдахаб, автомашина, мори унаа ямар хэмжээнэй ажал хэхэб, гэхэшэлэн шухала асуудалнууд түсэблэгдэһэн юм. Продукциин үнэ сэн тодорхойлогдоо һэн. Мүн нэгэ гектар газар элдүүрилхэдэ, автомашинын километр газарта ябахада хэды сэнтэй байхаб гэжэ тодорхойлогдоһон байха.

Колхозой түсэб соо мүнгэ зөөриин орошо, гарашын түсэб табигданхай. Элдэб хүдэлмэридэ ямар хэмжээнэй мүнгэ зөөри гаргашалагдахаб, ажалай түлбэридэ хэды үгтэхэб гэжэ хараалагдадаг. Иимэ түсэбэй хэр бэелүүлэгдэжэ байһанине мэдээд, мүнгэ зөөри арьбалжа, продукциин үнэ сэншье химдаруулжа болохо байна.

Ажалай түлбэри нарижуулан гуримшуулха тушаа горьтой юумэн хэгдээ. Түсэбтэ даабаряа үлүүлэн дүүргэһэн колхознигуудта урмашуулгын түлбэри, шан үгтэдэг. Мүн декадын, һарын, кварталай, жэлэй түсэб үлүүлэн дүүргээд байхада урмашуулгын мүнгэн үгтэдэг байха юм. Урдань боро эдеэнэй зүйлөөр үгтэдэг нэмэлтэ түлбэри усадхагдаа.

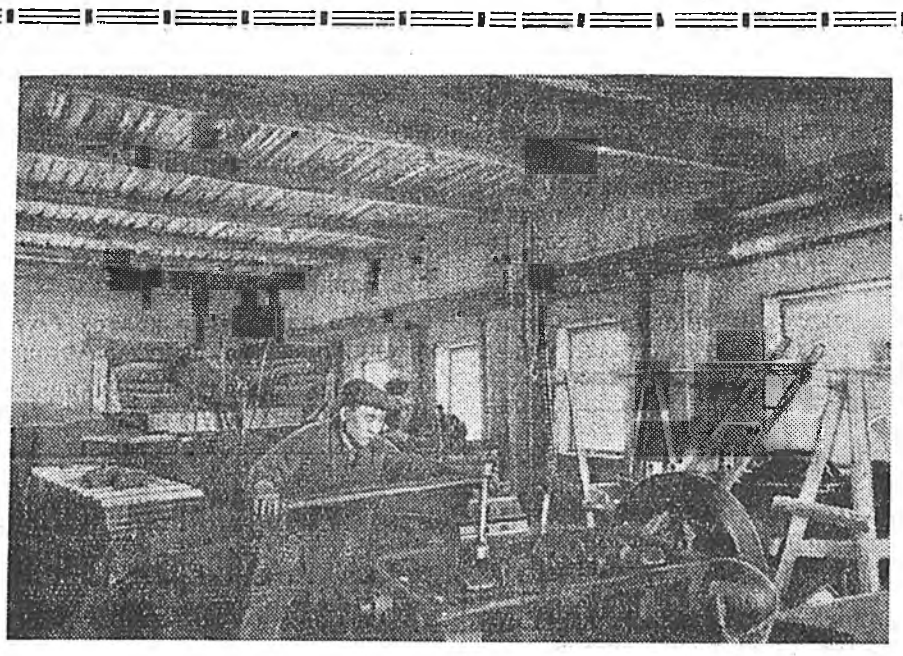
Хэрбээ бригадынхидай жэлэйнгээ түсэб үлүүлэн дүүргээд, продукциин үнэ сэн химдаруулаад байгаа хадань, үлүүлэн абтаһан олзын хахад тэндээ үлөөгдэдэг. Тэрээнэй 30 процентнь ажахын гаргашада зорюулагдадаг. 15 процентнь бригадын гэшүүдтэ хубаагдадаг, 5 процентнь бригадынхидай культурна эрилтэ хангаха хэрэгтэ, түрүүшүүлдэ шан болгон гаргашалагдана.

Зүгөөр мүнгэн түлөөһэндэ һайса тодоруулагдаагүй асуудалнууд олон байна. Нэн түрүүндэ бүхы талаһаань шэнжэлэн зохёогдоһон ажалай нормо үгы.

Мүнгэ зөөри гамтай, зүбөөр хэрэглэхын тула ажалай нормо һайнаар тодорхойлон зохёохо гээшэ ехэ удхашанартай. Энэ асуудалаар колхозууд өөһэд өөһэдынхеэрээ, олон янзаар хараалдаг. Арга боломжоёо хараалангүй, ажалай нормо ехээр гү, али багаар гаргаа һаа муу хойшолонтой байха бшуу.

Ажалай тоосоондо ороходоо тоо бүридхэл, илангаяа эхин шатын тоо бүридхэл горьтойгоор хубилгаха баатай болообди. Энэшье асуудалаар һайса элирүүлэгдээгүй юумэн олон гэлтэй. Һара бури ажалай түлөөһэ үгэжэ байхын тула тусхай мүнгэн зөөри хадагалжа байха хэрэгтэй. Мүнөө тогтоогдоһон гуримай ёһоор ороһон мүнгэнэй 25 процентые гүрэнэй банк тусхай счедтэ хаадаг. Энэнь колхозой эрилтые огтолон хангажа шадахагүй байна. Гадна гэр байрын, бусад барилганuудай үнэ сэнгые аали, һубарюуһаар түлэхэ асуудалшье шиидхэгдээгүй. Мүн страховой фонд, сэн зуура ажал хэхэ аргагүй болоһон, амаралтада тараһан, нарайлһан хүнүүдтэ үгтэхэ мүнгэнэй жаса бии болгохо болон бусадшье шухала асуудалнууд тодорхойлогдоогүй. Хүдөө ажахын финансын министерство, тусхай мэргэжэлтэд, эрдэмтэд энэдэ хэлэгдэһэн асуудалнуудые тодорхойлхо, тиигэжэ колхозуудта туһалха аабза гэжэ найдагдана.

Р. Яковлев,
Торинн «Улаан Бургалтай» колхозой түрүүлэгшэ.

Торинн аймагай «Улаан Бургалтай» колхоз машинно-тракторна мастерской барижа ашаглалгада оруулаа. Эндэ нэгэ доро 5 трактор заһабарилжа болохо. **Зураг дээрэ:** тракторист Батоцырен Цыденов мотор заһабарилжа байна.

А. Мантаевай фото.

НЮТАГАЙ СОВЕДҮҮДТЭ

РДЭМТЭЙШЬЕ, АЖАЛДА БЭРХЭШЬЕ ИХААР ХҮҮГЭДЫЕ ХҮМҮҮЖҮҮЛХЭ

Заиграйн аймагай ажалша- утадуудай Совэдэй сесси инуудта ном заалгые шэ- һайжаруулха, һуралсалай элдэ һайнаар бэлэдхэхэ ту- удал зүбшэн хэлсэбэ.

байдалтай һургуулиин хол- исаае бэхижүүлхэ тухай, дотор арадай гэгээрэлэй хэ- аашадань хүгжөөхэ тухай» бодото дээрэнь бэелүүл- лөө Заиграйн аймагта ни- үдэлмэри хэгдэжэ байна. й бүхы дунда һургуулинууд- зарим долоон жэлэй һур- уудта һайн түхеэрэлгэтэй скойнууд бии болгогдонхой.

уулинуудта ном заалгые рнь хубилган һайжаруулха арти, правительствын тог- аймагай ажалшад баяр лантайгаар угтаад, үхибүү- эмтэй, ажалша бэрхэ хү- олгохын тулада ехэ эрол- аргана, һургуулинуудай хү- лдэ али болохоор туһална. колхозуудай гэшүүд өөһэ- хүсөөр һургуулиин гэр бай- дые, үхибүүдэй хамтын бай- ина. Жэшээлхэдэ, XX-дохи, и партсъездын нэрэмжэтэ удай гэшүүд өөһэдынгөө һургуулиин байшан, үхи- хамтын байра барижа лгада оруулхаяа байна.

уулиин шэнэ гэр байшан- бариха хэрэгтэ гүрэн ехэ үргэнэ. Мүнөө Үнэгэтэйн һургуулиин типовой байшан, Брянии һургуулиин 4 й шэнэ байшан баригдажа

уудтэ ном һайнаар заахын- жуугаар тэдэниие ажалда тэй, дуратайгаар һургахын олонхи һургуулинууд ни- олдолго гаргадаг болоо. Хэ- ргуулинуудта үхибүүдэй үй- иин тусхай бригаданууд эм- ээд, үбэл, зунайнгаа ама- үедэ хэшээлэйнгээ һүүлээр уудтаа туһалжа, өөһэдөө дүршэл оложо байдаг. Шэ- инэй дунда һургуулиин һу- ар өөһэдынгөө хүсөөр теп- аряад, тэндээ эртын овощь ургуулна.

эй үедэ зарим һургуулинууд- алсалай, хүмүүжүүлгынгшье эри бага зэргээр һайжаржа . Жэшээнь, Перуловскиин ургуулиин һурагшад булта- ушан Хүрьбын 7 жэлэй һур- һурагшадай 88 процентнь атайгаар һурана.

эй хамта, аймагай һургуу- ай хүдэлмэридэ үшөөл горь- дутуу дунданууд байһаар. рүүн жэлһээ жэл бүри һур- наһа гүйсэһэн үхибүүдые нда оруулха шухала хү- ие сомоной Совэдүүдэй омууд, гэгээрэлэй эмхи зур- дай хүдэлмэрилэгшэд һу- эмхидхэнэ. Жэшээлхэдэ, һу- ай энэ жэлэй эхиндэ аймаг ргуулиин наһа гүйсэһэн 214 һургуулида оруулагдангүй үлэшэһэн байна. Тиихэдэ һуралсалай түрүүшын хахад жэлэй туршада 30 гаран үхибүүд элдэб шалтагаанаар һурахаяа болёо. Энэ дутагдалые усадхахын тула зохихо хэмжээн абтанагүй.

Аймагай һургуулинуудта зарим багшанар хүдэлмэридөө хайша хэрэгээр хандажа, хэшээлнүүдээ харуулан ойлгуулха зүйлнүүдые хэрэглэнгүй, ганса хөөрөөгөөр үнгэргэдэг байна. Һурагшадай һуралсалые бодото ажал хүдэлмэритэй, ажабайдалтай холбохо хэрэгтэнь иимээр үнгэргэһэн хэшээл мүртэй туһа хүргэдэггүй байна бшуу. Энэ хадаа һургуулинуудай хүтэлбэрилэгшэдэй зүгһөө багшанарай ажал хүдэлмэриие саг үргэлжэ хинан шалгажа байдаггүй, тэдээндэ хэрэгтэй туһаламжа багаар үзүүлдэг дээрэһээ болоно. Жэшээнь, аймагай дунда, 7 жэлэй һургуулинуудай хүтэлбэрилэгшэд үдэр бүхэндэ багшанарай хэшээлдэ 2-һоо доошо бэшэ байлсаха ёһотой аад, бүхы һуралсалай жэл соо оройдоо 80—90 хэшээлдэ байлсаа. Энэ тон бага. Илангаяа Үнэгэтэйн, Новоильинкын, Ацагадай һургуулинуудай хүтэлбэрилэгшэд һуралсалай болон хүмүүжүүлгын хүдэлмэриие хангалтагүйгөөр эмхидхэнэ.

Мүн аймагай үдэшын дунда һургуулинуудай хүдэлмэридэ дутагдалнууд олон. Жэшээнь, Илькиин үдэшын дунда һургуулида хэшээл үнгэргэхэ классууд хододоо дутадаг. Тэрээн дээрэһээ үдэшын һургуулида һурамаар олон залуушуул һуралсалда хабаадуулагдаагүй үлэшэһэн байха юм. Предприятинуудай зарим хүтэлбэрилэгшэд үдэшын һургуулида һураха ёһотой залуу хүдэлмэришэдтэ али болохо туһаламжа үзүүлнэгүй.

Заиграйн дунда һургуулиһаа бэшэндэ физкультурын зал үгы байһаар. Энэ ушарһаа физкультурын хүдэлмэри һургуулинуудта һулаар табигданхай. Һүүлэй жэлнүүдтэ республикада үнгэрдэг һурагшадай спортын мүрысөөндэ манай аймагай һурагшад хододоо булигдажа, һүүлшын һуури эзэлдэг болонхой, гэжэ сесси дээрэ тэмдэглэгдээ.

Мүн зарим сомоной Совэдэй гүйсэдкомууд һургуулиин ажал хүдэлмэридэ анхаралаа багаар хандуулдаг, саг соонь тэдэниие һомологдоһон мүнгэн зөөреэр хангадаггүй. Тэрээнһээ боложо һуралсалай шэнэ жэлдэ бэлэдхэл мууһаар ябуулагдана.

Заиграйн, аймаг республика дотороо эгээл олон һургуулинуудтай юм. Эндэ 7 дунда, 11 долоон жэлэй, хэдэн олон эхин һургуулинууд бии. Тиимэ дээрэһээ аймагай Совет энэ асуудалые саг болзортонь сесси дээрээ зүбшэн хэлсэжэ, һургуулинуудай хүдэлмэридэ бии байһан дутуу дунданууды элирүүлжэ, тэдэниие эйрын сагта усадхаха тухай тодорхой шиидхэбэри баталан абаһаниинь һайшаалтай.

Ц. Батуев.

Кяхтадахи хүгжэмэй һургуулида

Кяхта городтохи хүгжэмэй һургуулиин коридор соо ходо шэмээтэй, элдэб һайхан дуунай ирагуу хонгёо аялгануд задалан байдаг. Нэгэ таһалга соо баянай ирагуу аялга, нүгөө таһалгань хэн нэгэнэй пианино дээрэ П. И. Чайковскиин «Бишыхан хүн шубуудай хатарые» бэрхээр наадахань дуулдаха. Энээниие шагнаһан хүн ямар нэгэн багша наадажа байна гү гэжэ һанаха байха. Теэд таһалга соо ороходомнай бишыхан басаганай уян хурганууд клавишууд дээгүүр абьяастайгаар жэрэлзэжэ байба.

Энэмнай хүгжэмэй һургуулида хоёрдохи жэлээ һуража ябаһан Зоя Булдаева гэшэ. Хүгжэм шудалхадаа абьяас оролдолго ехэтэй, багахан саг соо элдэб орёо бэрхэ пьесэдэ наадажа шададаг болонхой юм,—гэжэ багша Л. В. Климова омогорхон хөөрэнэ.

Һаяхан найма наһатай болоһон Оля Гинеева пианинын клавишуудта арай арайхан хүрэдэг байбашье, мүн лэ орёо нарин дуунуудые гүйсэдхэжэ шададаг болоо.

Баянистнуудай класста заадаг багша, хүгжэмэй һургуулиин директор В. Л. Ярец һурагшадаа өөһэд өөһэдынь мэргэжэлдэ мүн лэ һайнаар һургана. Баянай класста 23 хүн һуралсадаг.

—Хүгжэмэй һургуулиин эмхидхэгдэһэнһээ хойшо оройдоо 2 жэл үнгэрөө. Теэд һургуулимнай 60 һурагшадта хүгжэмшэдэй мэргэжэл олгоһон байна,—гээд нүхэр В. Л. Ярец мэдүүлнэ.

Зураг дээрэ: Багша Л. В. Климова хоёрдохи классай һурагша Зоя Булдаевада шэнэ пьесэ заажа байна.

В. Вельвеерэй текст, фото.

НООҺО ИЛГАХА МЭРГЭЖЭЛТЭД БЭЛЭДХЭГДЭБЭ

Һаядаа эхилхээ байгаа шухала кампани—хонидой нооһо хайшалалгые һайн шанартайгаар, богони болзорто үнгэргэхын тулада республикын Хүдөө ажахын министерство, Буркоопсоюз нооһо зүбөөр илгаха лаборантнуудай курса эмхидхэһэн байгаа. Мүнөө энэ курсада 92 хүн һуража гараад, республикын колхоз, совхозуудта эльгээгдэбэ.

В. Шнайдер.

300 жэлэй ойдо

ХАНИ БАРИСААНАЙ ЗАМ

Сухая гэжэ дошхон урасхалта голой Байгал далайда шудхадаг гоё һайхан газарта Байкало-Кударын аймагай Заречье тосхон тогтонхой. Украинецуудай һууржаһан энэ тосхон һонин түүхэтэй юм. 1897 ондо бишыхан бүлэг зон Украинаһаа нүүжэ ерээд, энээхэн тосхон тогтооһон юм гэлсэдэг. Тэдэнэй зариманиинь мүнөөшье эндээ ажаһуугаар.

Заречье тосхониие анхан байгуулагшад: Варвара Петровна Шереметова ерэн табатай, Семен Спиридонович Клишко—наятай, Мария Кузьминишна Осипенко—ерэтэй, Прокопий Васильевич Гуляев—ерэн зургаа наһатай болонхой. Эдэнэр барандаа амар амгалан, бэе хүнгэн, «40 лет Октября» колхоздо арга шадалаараа ажаллажа байдаг. Эдэнэй ажалша гараар бүтүү тайга түригдэжэ, хүнэй ябаагүй газарта тосхоной түрүүшын гэрнүүд бодхоогдоод, саашадаа улам улам үргэдэһэн байгаа.

Үнинэй ажаһуугшад тосхонойнгоо түүхые һайнаар мэдэдэг, наһан соогоо яһала муушье, һайншье юумэ үзэһэн зонууд ха юм. Тэдэнэй хөөрөөе залуушуул угаа һонирхон шагнадаг.

Жэлнүүд хойно хойноһоол. һубарилдан үнгэрбэ. Нүүжэ ерэгшэдэй үхибүүдынь ехэ болоно. Тосхониинь мүн лэ ургана. Хүнүүдынь таряан ажал эрхилэн шэнэ газар хахалжа ашаглана. Тиигэбэшье ехэнхидээ Байгал дээрэ загаһа баридаг болоо һэн. Шэнэ ажалдаа бай байтараа хүнүүд дадажа, ёһотой загаһашад болоһон байха юм.

Украинын таряашад Байгал шадар нүүжэ ерээд байхадаашье хүүшанай сагта ондоо юумэ олоогүй, тэндэхидэнь адли алба налог тохогдодог, юумэер ходол дутажа, ядажа байдаг бэлэй. Һургуули һударай үгы дээрэһээ хүнүүдынь үзэг бэшэг мэдэхэгүй үтэли харанхы байгаа.

Агуу ехэ Октябрь мандажа, эдэнэй байдалые үндэһөөрнь хубилгаа бэлэй. Тосхониинь түргөөр хүгжэжэ эхилээ. Жэлһээ жэлдэ шэнэ, һаруул гэрнүүд баригдажа, хуушанайхиһаань гурбахан гэр үлэнхэй. Эдэнэр баян, һайхан байдалтай боложо, бэдэрһэн зол жаргалаа одоошье эндэ олоо.

1930 ондо арбан ажахыһаа бүридэһэн колхоз тогтоогоо бэлэй. Байн байтараа бусад таряашадыншье колхоздо ороһон юм. Энэ артель 1953 ондо хүршэ колхозтоёо нэгэдээ һэн, мүнөө «40 лет Октября» гэһэн нэрэтэй болонхой.

Колхозой поли дээрэ трактор, комбайн гэхэ мэтэ хүдөө ажахын олон машина хүдэлдэг. Табан автомашина, пилорама, электростанци бии. Хүндэ ажалынь электрын хүсөөр бүтээгдэдэг. Һүүлэй үедэ таряанай хоёр склад, хоёр гараж, мастерской, колхозой правлениин гэр, колхознигуудай һууха 50 гаран шэнэ гэр баригданхай. Колхозой олзо доход жэлһээ жэлдэ нэмэнэ. Эрхимээр ажалладаг хүнүүд олон. С. Тахногой даадаг загаһашадай бригада түсэбөө нэгэ хахад дахин дүүргэһэн байна. Нүхэд Ф. Власов, Д. Куржумов, И. Роликова гэгшэдэй бригаданууд загаһа ехээр барижа, даабаряа ходо үлүүлэн дүүргэдэг.

Заречье тосхондо соёл культурын гуламтанууд олон боложо байнхай. Һургуулиин байшан, клуб баригдаа. Клуб соонь ехэ библиотекэ нээгдэнхэй. Мүн тэндэ уран һайханай элдэб кружогууд хүдэлдэг. Ясли, фельдшерэй пункт, магазин, радиоузел гэхэ мэтэ бии. Велосипед, оёдолой машина, мотоцикл гэхэ мэтые айлай гэртэ харахат.

Эндэ олохон мэргэжэлтэд урган гараа. Өөһэдын врач, инженер, багшанар бии. Үхибүүдынь дунда, дээдэ һургуулинуудта һуража, эрдэм мэргэжэлтэй болоно.

Энэ тосхониие анхан тогтоолсоһон хүнүүдэй олонхинь Совет засагай жэлнүүдтэ ехээр үдэжэ, үнэр баян болоһон байна. Тэдэнэй нэгэн Варвара Петровна Шереметова гурбан хүбүүтэй, дүрбэн басагатай, гушан ашанартай, хори юһэн гушанартай болонхой. Бүхы бүлэнь жаран зургаан хүнһөө бүридэнэ. Олонхинь колхоздоо хүдэлжэ байдаг.

— Байгал шадарай хизаарые түрэл нютагни гэдэгби,—гээд Варвара Петровна хөөрэдэг.—Октябриин революциһаа хойшо хүн шэнгеэр ажаһуудаг болообди. Түгэс коммунизм гээшые үзөөл һаа гэжэ һанадагби.

Тосхоной һуури табигшадай нэгэн—Семен Спиридонович Клишко наян нэгэдэхидээ алхалжа ябабашье колхоздоо туһалһаар. Үнгэрэгшэ зундаа загаһа дабһалха 40 гаран торхо дархалаа һэн.

— Бэрхэ торхошон,—гээд тэрээн тухай колхознигууд хөөрэлдэдэг. Үнгэрэгшэ жэлдэ үбһэ сабшалсаа. Заримдаа агнууридашье гарадаг. Агнаха ехэ дуратай юм. Семен Спиридонович наһан соогоо олохон лэ баабгай, шоно, гүрөөһэ, булга, хэрмэ гэхэ мэтэ ангуудые бариһан байха.

Семен Спиридонович баһал олон үхибүүдтэй. Тэдэнэрынь колхоздоо ажалладаг. Тэрэ анхан колхоз эмхидхэгшэдэй нэгэн, түрүүшын түрүүлэгшэ байһан юм.

— Амаралтада гараха сагтнай болоо бэшэ гү?—гээд тэрээнһээ асуухадамнай, иигэжэ харюусаба:

— Наһаараа ха даа үни гараха байгаа бэзэб даа. Багаһаа ажаллажа ябаһан тулада мини һуужа шададаггүйб. Ажал гээшэ наһанаймни хэрэг юм. Украин хүнүүдшье һаа, Бурят орондо анханай ажаһуугшабди гээд өөһэдыгөө тоологшобди. Сибириин тайгаһаа ехэхэн хүлһэнэй, хүсэ шадалай сэнгээр түйлаһан газарнай мандаа тон түрэл ойро юм. Нүүжэ ерэһэн түрүүшынгээ үдэрһөө. Байгал шадарта анханһаа ажаһуудаг бурядуудтай халуун хани барисаатай байдагбди. Энэ хүндэшэ арад бидэндэ яһала туһалаа юм.

Украинаһаа нүүжэ ерэгшэд бурядууд хоёрой хоорондо үни урданһаа нааша хани барисаан бэхижэнхэй. Шэнэ тосхонһоо арбаад модоной газарта Загза гэжэ бишыхан улус байдаг. Тэндэхи бурядууд нүүжэ ерэгшэдтэ ехэ туһаламжа үзүүлһэн байна. Адууһа мал, зэр зэмсэг, загаһа барилгын хэрэгсэлнүүдые үгэдэг байгаа. Иигэжэ жэлһээ жэлдэ эдэнэй хани нүхэсэл бэхижээ. Эдэнэр атаман Семеновто, адмирал Колчагай сагаан бандидуудта, граждан дайнай үеэр хилын саанахи интервентнүүдтэй эсэргүүсэн, Совет засагай түлөө тэмсэһэн юм. Һүүлээрнь сугтаа колхоз эмхидхээд, ажахыгаа бэхижүүлһэн байна. Тэдэнэр мүнөө «40 лет Октября» колхоздо хани халуунаар нүхэсэн хүдэлнэ. Украинецууд, бурядуудай хоорондохи хани барисаан иигэжэ бэхижэһэн түүхэтэй.

С. Коновалов.

Түрүүшын амжалта

Республика доторнай геологическа аяншалгын эхилһээр нилээд саг үнгэржэ байна. Энэ үе соо Баунтын аймагта аяншалгада бэлэдхэлэй хүдэлмэри муу бэшээр үнгэргэгдөө. Кедровско сельсовет болон эндэхи ашагта малтамалнуудые бэдэрхэ парти аяншалгада олооро хабаадаха уряатайгаар нютагайнгаа һурагшад, ажалшадта хандаһан юм.

Хэдэхэн хоногой үнгэрөөд байхада аяншалгада хабаадагшадһаа элдэб мэдээн орожо эхилээ һэн. Урдань алта малталга дээрэ хүдэлмэрилжэ ябаһан мүнөөнэй пенсионернүүд нүхэд Чин-Гун жи, В. Петров гэгшэдэй асарһан элһэн шэнжэлгэдэ абтаһан байна. Нүхэр Чин-Гун жи гэгшын олоһон элһые шалгажа үзэхэдэ, алтатай газарһаа абтаһаниинь тодороо. Нүхэр Петровой тушааһан элһэн соо алтаниинь нюдэндэ харагдажа байба.

Галишма гэжэ тосхондо ажаһуудаг, ой модо хамгаалха ажахын хүдэлмэрилэгшэ М. Г. Проничкин геологуудай энэ партида ерэжэ, өөрынгөө олоһон юумэн тухай мэдээсээ. Витим голой баруун бэеэр аяншалжа ябахадаа, минеральна уһатай булаг олоһон байна.

Элдэб ашагта малтамалнуудые олоһон тухай мэдээн Сэлэнгын, Кяхтын, Закаменай аймагуудһаа абтаба. Геологическа аяншалгада хабаадагшадай хүдэлмэриин түрүүшын энэ амжалта республикымнай газар дайдаһаа ашагта малтамалай элбэгээр элирүүлэгдэжэ байһаниие харуулна.

А. Карабулькин, геолог.

ДҮРШЭЛ ЕХЭТЭЙ ЭДЕЭШЭН

рта аалихан дэгдэһэн самолёт ээ нэмээн үүлэнэй доохо- ниидэн ябана. Сонхоорнь дэ хэды гоёб! Уһа голнууд, анууд хойшоо ходорон гара-

самолёдоор Ахын аймаг ябагшадай нэгэн хажуудаа нүхэртөө хандажа:

элөө гүбди?—гэжэ асууба. гарайнгаа часы хараад:

тэлжэл ябанабди. Бууһаар до орохо байна. Софья Петнай амтатайхан эдеэгээ бэлайгаа ёһотой... Яахадаашье ас соо ниидэхэ байнабди. шье, гэдэһэн үлдэгдэхөөр лэ -гэжэ басаганай һаналые тойрүүлан ойлгоод, энеэбэлэнэ.

доновагай халуун эдеэн үгбайгаа ёһотой, бидэншье баожо ябанабди,—гэжэ саана дынь дэмжэнэ. Үшөө нилээд нэй һүүлдэ самолет шулуушолжо, елэгэр гоёхон талэ буушана.

замда эсэгиртэжэ, эдеэлсэһэн хүнүүд түргэн столово һубарилдаба. Столово соо һаруул үужам. Сэбэрхэн тай столнууд. Хамаг юумэн а таарамжатайгаар табай. Элэ бүгэдэ эндэ зааташа бэрхэ хүн бии гэжэ хүгэршэлээдхинэ. Софья а хоёр эдеэшэ басагадаагэн бии боложо, урин наар суглараашадта хандан: эдихэбтэ? Захигты,—гэм- тиимэ иимэ эдеэн бии гэжэ элэнэ. Энэ хүндэшэ эхэнэһар гээд, захиһан юумыеш өөрынгөө гараар бэлдэһэн кан эдеэгээр хүндэлхэдэнь: шье налгай эдеэшэн бэ даа. энтэй үгэ хэлээ ойлголсоходоо бэрхэ, шанаһан эдеэнииншье шэмэ шүүһэтэй... Одоол өөрынгөө ажалай эзэн байна даа?» гэһэн бодол толгой соо яаха аргагүй ороодхино.

Нүхэр Педонова аяар хорин жэл эдеэшэнээр ажаллана. Хэзээ бүхэндэ тэрэнэй гараар бэлдэгдэһэн эдееынь ороһон хүн лэ бүхэн магтан, ехэ амтархан эдидэг байна. Софья Петровнагай шанартай һайнаар эдеэ шанадагыень мэдэһэн хүнүүд заатагүй энэ столоводо эдеэлхые хүсэдэг болонхой.

Аймагай колхозууд, мүн ондоо тээһээ ерэһэн хүнүүд эндэ олон байдаг. Софья Петровна энеэбхилэн, үнэн зүрхэнһөө баярлан иигэжэ хөөрэнэ:

—Тээ мэндэ танигдаагүй айлшан орожо ерээд, узбекскэ плов захяа. Хэбэрынь, инженер хаш. Меню соо үгы байбашье һаань, хэрбээ хүнүүдэй энэ тэрэ дуратай эдеэгээ дурдаа һаань, тэрэ доронь бэлдэжэ үгэдэгбди. Хүнүүдэй дурадхалнуудаа бэшэдэг дэбтэр абажа харахадамнай, Софья Петровнада баяраа мэдүүлһэн жэшээ баримтанууд олон байба.

Нүхэр Педонова залуу эдеэшэдые даажа абаад, хорин жэлэйнгээ баян дүй дүршэлые оролдосотойгоор заажа, мэргэжэлээ дээшэлүүлхэдэнь туһална. Софья Петровнагай шараһан шашлык, шанаһан бууза гэхэ мэтэ эдеэндэ хүнүүд олоороо захил хэдэг болонхой. Гадна столовын эдеэнэй үнэ сэн химда. Тиимэһээ илангаяа аймагай центрынхид столоводоо ерэжэ, шэмэтэйгээр бэлдэгдэһэн хоол амташаан эдидэг юм. Софья Петровна нэгэтэ өөһэдынгөө туһалагшад—С. Намсараева, Г. Николаева хоёртоо иигэжэ захиһан юм:

—Басагад ниитын эдеэ хоол һайжаруулха талаар парти, правительствымнай тогтоол һаяхан гараа. Тиимэһээ бидэнэр ажалдаа хамаг хаба шадалаа элсүүлхэ зэргэтэйбди.

— Хэһэн ажалаа дурлажал шадагты! Тиигэбэлтнай ажалнай альган соотнай байха,— гэжэ тэрэ басагадтаа заадаг.—Долоон жэлэйнгээ түсэбые дүүргэхэдэмнай һү, мяхан, үндэгэн—бүхы юумэн элбэг болохо. Тиихэдэ таанарта үшөө һайнаар эдеэгээ бэлдэхэ эрилтэ заатагүй табигдаха. Басагадни, мүнөөнһөөл бэеэ бэлдэгты.

Эдеэ шанагшадай, юрын, хүндэтэй ажал тухай мартажа болохогүй. Үнэндөө манай сэдьхэл зүрхые хүдэлгэдэг артистнууд, зурагшадай, түрүү токарь, мастер, һаалишадай, габьяа хэды ехэб. Эдеэ шанагшад баһал тиимэ хүндэтэй ажал хэгшэд гээшэ. Манда үдэр бүри шэмэтэй эдеэ бэлдэжэ байһан эдеэшэдээ мартажа яажа болохоб. Сэбэр сагаан хушалтатай столдо һуужа, дуратай эдеэгээ захяад, садхалан тэниглэнээр ажалдаа гарахада хэды зохид байдаг гээшэб! Энэ үедэ урдаа ерэһэн сагаахан халаадтай Софья Петровнае харахадаа иигэжэ хэлэхэ дуран хүрэнэ:

— Аймагайтнай олон хүн танай хэдэг ажалыетнай хүндэлнэ. Саашадаа улам эршэмтэйгээр ажаллагты.

П. Борькин.

ЗУРАГ: ДЭЭРЭ:-С. П. Педонова. Д. Дугаровай фото.

НИИТЫН ГУРИМ НАРИНААР САХИГШАД

Ленинэй орденто паровозовагонно заводой профсоюзай комитет зоной дунда ябуулдаг хүмүүжүүлгын хүдэлмэрээ улам һайжаруулха, ниитын гурим эбдэгшэдтэй эрид тэмсэхэ зорилготойгоор 115 хүнһөө—үйлэдбэриин түрүүшүүлһээ бүридүүлэн, арадай дружина эмхидхэһэн юм. Дружинын штабай начальнигаар заводой партбюрогой секретариин орлогшо нүхэр Ф. А. Абагаев баталагдаа һэн. Дружинануудта коммунистическэ ажалай бригадын гэшүүд — электрик Никельберг (механико-комплектсвкын цех), шудхалаашан Соболев (зэд шудхалгын цех), токарь Антонова (котельнэ цех) болон бусад хабаадалсана.

Профсоюзай завком, заводой дирекци дружинын штабай байха тусхай гэр, дружинын шалгарһан гэшүүдые шагнан урмашуулха мүнгэ һомолһон, фотоаппарат абажа үгэһэн байна. Штаб соонь радиоприёмник, шатар, даам, газетэ, журнал гэхэ мэтэ бии.

Дружинын штаб дежурлаха график табидаг юм. Тиихэдээ коммунист гү, али комсомолой хүниие ахалагша дежурна болгон томилдог. Үдэшын 7 часһаа һүниин 12 час хүрэтэр дежурладаг гуримтай. Штабта дежурлаһан хүнүүдые тэмдэглэдэг тусхай журнал бии. Тэндэ бэшүүлһэнэйнгээ һүүлээр дружиннигууд журам сахилгадаа гарадаг.

Һүниин 12 часта дружиннигууд булта штабтаа сугларжа, ондоо журналда ниитын гурим эбдэгшэд тухай бэшэдэг. Гурим эбдэгшэдэй нэрэ обогые дружинын ахалагша бэшэжэ абаад, хүдэлдэг газартань тусхай мэдээсэл эльгээдэг. ПВЗ-гэй хүдэлмэришэдэй городогтохи дружинын гэшүүд ниитын гурим сахиха талаар ехэ юумэ хэһэн байна. Архиншадтай, хулигаануудтай, элдэб ааша гаргадаг хүнүүдтэй эрид шангаар тэмсэнэ.

Ниитын гурим эбдэгшэд олоной нүлөөндэ орожо, аяг ааша гаргахаяа болино. Март һарада оперо, баледэй театрын артист Зиновьев, «Бурстрой» трестын хүдэлмэришэн Берхота гэгшэдэй ПВЗ-гэй бани соо шал мяхан һогтуугаар шууяа татажа, наншалдаа гаргажа байтарнь арадай дружинын гэшүүд ерэжэ, тэдэниие милицидэ тушааһан юм. Тэдэнэр арадай сүүдэй шиидхэбэреэр зохихо зэмэ амасаа. Арматурна цехын хүдэлмэришэн Симонова, шэрэм шудхалгын цехын хүдэлмэришэн Чернова һогтуугаар № 36 хамтын байрада ороод, хэрүүл, шууяа татажа байтараа тушаагдан, сүүдлүүлэгдээ һэн.

Үдэшэндөө дежурлахын хажуугаар үдэртөөшье дежурлыт гэһэн гүйлтатайгаар гэрэй эзэн эхэнэрнүүд дружинын штабта хандаһан байгаа. Ушар юуб гэхэдэ, зарим хүнүүд һүниин халаанда байхадаа үдэрынь архидаад, гэртээ шууяа, хэрүүл татадаг ушар үзэгдэнэ. Ажалшадай гүйлтые хараада абажа, заводой үнинэй хүдэлмэришэд, пенсионернүүд үдэртөө дежурлаха гэжэ шиидэбэ.

Дружинын гэшүүд дежурлахаһаа гадна, цехүүдтэ хүмүүжүүлгын хүдэлмэри ябуулдаг, саг үргэлжэ «шог һонин» гаргажа, ниитын гурим эбдэгшэдые шангаар шүүмжэлдэг юм.

Галуута-Нуурай рудоуправлениdэ, Городок городто арадай дружинын хүдэлмэри муу бэшээр ябуулагдана. Гэбэшье Улан-Удын шэлэй заводто, Темлюгэй заводто, республикын томо тосхонуудта ниитын гурим сахиха арадай дружина эмхидхэгдээдүй байһаар. Энээндэ шухала анхарал хандуулхаар болоо.

Д. Афанасьев.

Үхибүүдые хамгаалха уласхоорондын Үдэртэ зорюулагдаһан суглаан

Эб найрамдалда, эрхэ сүлөөдэ дуратай бүхы дэлхэйн ажалшад үхибүүдые хамгаалха уласхоорондын Үдэрые энэ жэлдэ хаа хаанагүй үргэнөөр тэмдэглэбэ. Энэ үдэртэ зорюулагдан, оронойымнай предприяти, эмхи зургаануудта, колхоз, совхозуудта хаа хаанагүй митинг, суглаанууд болоо.

Республикымнай ажалшадшье энэ үдэрые һайнаар тэмдэглэһэн байна. Промышленна предприятинуудта, колхоз, совхозуудта митинг, суглаануудай болоходо олон хүн үгэ хэлэжэ, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал бэхижүүлхын, үхибүүдэйнгээ зол жаргалай түлөө совет арадай эрид шууд тэмсэхээр бэлэн байһыень нэгэн дуугаар мэдүүлээ.

Үхибүүдые хамгаалха уласхоорондын Үдэртэ зорюулагдаһан суглаан уржадэр үдэшэлэн КПСС-эй Улан-Удын горкомой политическэ гэгээрэлэй байшанда болоо. Энэ суглаанда городой организацинуудай, үхибүүдэй эмхи зургаануудай түлөөлэгшэд, эхэнэрнүүд хабаадалсаа. КПСС-эй Бурядай обкомой секторые даагша нүхэр Г. Миронова энэ асуудалаар элидхэл хэжэ, дайнай аюулые зайсуулхын, коммунизмын гэрэлтэ ерээдүйе ойртуулжа, үхибүүдээ улам жаргалтай болгохын тула республикын ажалшадай бүри һайнаар ажаллажа байһан тухай хэлээ.

Суглаан дээрэ үгэ хэлэһэн городой 68-дахи һургуулиин багша нүхэр Тюрина иигэжэ мэдүүлээ:

—Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда бэеэрээ хабаадалсажа, ямаршье гэмгүй үхибүүд, эхэнэрнүүдэй, үбгэд, хүгшэдэй түйлай ехээр тулиха зобохыень, олоор алуулхыень нюдөөрөө хараһан байнаб. Хэрбээ аюулта шэнэ дайнай болоо һаань, бүри олон хүн алуулха, тулиха, зобохо байна. Тиимэһээ бидэ эхэнэрнүүд үхибүүдэйнгээ жаргалта байдалай түлөө шэнэ дайнда эсэргүүсэн бүхы ороной эхэнэрнүүдтэй сугтаа шангаар тэмсэхэ зэргэтэйбди.

Улан-Удын сэмбын фабрикын хүдэлмэришэн нүхэр Усанова, педагогическа эрдэм ухаанай кандидат нүхэр Пелагеева болон бусад суглаан дээрэ үгэ хэлэжэ, үхибүүдэйнгээ зол жаргалай түлөө, шэнэ дайнда эсэргүүсэн, эдэбхитэйгээр тэмсэхэ байһан тухайгаа мэдүүлээ.

И. Будаев.

Зураг дээрэ: (зүүн гарһаа) Улан-Удын хүүгэдэй больницын главна врач нүхэр Корягина үгэ хэлэжэ байна. 2. Суглаанда хабаадагшад харуулагдана.

З. Веснинагай фото.

ХИТАДАЙ КОММУНИСТИЧЕСКЭ НАРТИИН ЗЭРГЭНҮҮД ОЛОШОРНО

ПЕКИН, июниин 1. (ТАСС). Һүүлэй үедэ КПК-гэй зэргэнүүдтэ шэнэ гэшүүд олоор абтаһан байна. Жэшээнь, Шаньдун провинцида энэ жэлэй түрүүшын квартал соо партиин зэргэдэ 32 мянга гаран хүнүүд, Хубэй гэжэ провинцида—16 мянган хүнүүд абтаа.

Нёдондо жэлдэ Гуандун, Хунань, Цзянци, Цзянсу, Шеньси, Фуцзянь гэжэ провинцинуудта партиин зэргэдэ 308 мянга гаран хүн абтаһан байгаа.

Үхибүүдые хамгаалха уласхоорондын Үдэрые Хитадай арад зон тэмдэглэбэ

ПЕКИН, июниин 1. (ТАСС). Үхибүүдые хамгаалха уласхоорондын Үдэртэ зорюулагдаһан баяр ёһололой сэнгэлгэ Хитадай Арадай Республикын ниислэл хотын паркнуудта болоо. Хитадай революциин геройнууд, үйлэдбэриин түрүүшүүл, уран зохёолшод, наука болон техникын ажал-ябуулагшад үхибүүдтэ айлшаар ерэһэн байна.

Үхибүүдые хамгаалха уласхоорондын Үдэр арадай Хитадта ургажа ябаа үетэниие хүмүүжүүлхэ талаар горьтойхон амжалтануудай түйлагдаһан оршон байдалда жэл бүри тэмдэглэгдэдэг юм. Республикын правительство үхибүүдые хүмүүжүүлхэ асуудалда тон ехэ анхарал хандуулдаг. Арадай засаг хэдэн зуугаад мянган һургуулинуудые барижа, хаа хаанагүй шахуу бүгэдэ ниитын эхин шатын һуралсал бэелүүлээ. Үхибүүдэй мэдэлдэ хэдэн мянгаад спортивна талмай, стадионууд, Пионернүүдэй хэдэн зуугаад ордон болон байшангууд, хүүгэдэй кинотеатрнууд болон театрнууд үгтэнхэй. Үхибүүдтэ зорюулагдаһан 17 тусхай газетэ, журналнууд саг үргэлжэ хэблэгдэжэ байдаг.

ШЭНЭ ТОСХОНДО

Далайн нюрууһаа дээшээ 2300 метр үндэртэ һуурижаһан «Пионерский» гэжэ тосхондо зундаа хүрэжэ ошохонь илангаяа бэрхэтэй юм.

Республикын картада үшөө оруулагдаагүй энэ тосхондо хүдэлмэришэдэй байха хамтын байра, үйлэдбэриин хэдэн барилга хэгдэнхэй. Мүнөө тосхон шадар шанаржуулгын фабрика, автомашинын, тракторнуудай гараж, электростанци, механическа цех гэхэ мэтэ баригдана.

Галсан Ринчинович Комиссаровай хүтэлбэридэг дархашуулай бригадынхид республикын ехэ һайндэр хүрэтэр шанаржуулгын фабрикые барижа дүүргэхэ уялга абанхай.

М. Петров.

Ахын аймаг.

Эдир хүдэлмэришэдэй мүрысөөн

Үнгэрэгшэ амаралтын үдэр Бурядай АССР-эй 25 жэлэй ойн нэрэмжэтэ стадион дээрэ городой ажалшад олооро сугларжа, волейбол наадагшадые хараһан байна.

Республикымнай ажалай резервын һургуулиин спортсменүүд Примориин хизаарайхидтай мүрысэжэ, наадаанай түрүүшын хахадта 11:15 гэһэн тоотойгоор шүүгдээ. Нааданай хоёрдохи хахадта манайхин һайнаар наадажа, 15:13 гэһэн тоотойгоор шүүһэн байна. Мүрысөөнэй дүүрэхэдэ Примориин хизаарайхид 3:1 гэһэн тоотойгоор шүүгээ.

Ажалай резервын центральна спортивна бүлгэмэй түрүү һуури эзэлхын түлөө дэлгэрһэн мүрысөөндэ Сибирь, Алас Дурнадахи ажалай резервын спортсменүүд олооро хабаадалсаха юм.

Зураг дээрэ: хоёр командын хоорондо мүрысөөн боложо байна.

Л. Хайдуровай фото.

Улан-Удын футболистнарай мүрысөөн

Футболоор городой чемпион болохын түлөө мүрысөөн боложо эхилээ. Энээндэ Советскэ, Железнодорожно, Октябрьска районуудай футболистнарай 21 команда хабаадалсана.

Үнгэрэгшэ амаралтын үдэр «Динамо» стадион дээрэ талмайн эзэд «Стрела» командын футболистнартай уулзаа. «Динамын» футболистнар шадамар бэрхээр наадажа, нүгөөдүүлээ 3:1 гэһэн тоотойгоор шүүһэн байна. Мүн тэрэ үдэр аэропортын футболистнар судна бүтээлгын заводой командатай наадаад, нүгөөдүүлээ шүүгээ.

Город соогоо түрүү һуури эзэлхын түлөө энэ мүрысөөндэ Советскэ районһоо «Динамо» командынхид түрүүлжэ ябана. Эдэнэр 6 дахин наадажа, 12 очкотой болонхой.

Р. Григорьев.

СССР-эй команда—баскетболоор Европын чемпион болобо

СТАМБУЛ, июниин 1. (ТАСС). Баскетболоор Европын түрүү һуури эзэлхын түлөө үнгэрэгдэһэн мүрысөөн үсэгэлдэр эндэ дүүрэбэ.

Үдэшэниинь һүүлшын наадан болоһон байна. Советскэ команда Франциин командатай наадахадаа, 88:72 тоотойгоор шүүгээ. Тиигэжэ советскэ баскетболистнууд Европын чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртэжэ, алтан медальнуудые абаһан байна. Чехословакиин спортсменүүд Венгриин командые 71:61 тоотойгоор шүүжэ, хоёрдохи һуури эзэлээ. Тэдэндэ мүнгэн медальнууд барюулагдаа. Франциин команда гурбадахи һуури эзэлээ. Дүрбэдэхи һууринда Венгриин, табадахи һуурида Болгариин команданууд гараһан байна.

Бүхы дэлхэйн хүн зоной тоо тухай

НЬЮ-ЙОРК, июниин 1. (ТАСС). Юнайтед Пресс Интернейшнл агентствын мэдээсэлһэнэй ёһоор, Нэгэдэмэл Нацануудай Организаци бүхы дэлхэйн хүн зоной тоо тухай ном хэблэн гаргаа. Хүн зоной ниитэ тоонь—2.800 миллион болоно. Тэдэнэй хахадһаа олонхинь Азида ажаһуудаг, Европодо оройдоо 14 процентнь ажаһуудаг байха юм.

Нэгэ жэлэй турша соо бүхы дэлхэйн хүн зоной тоо 45 миллионоор нэмэдэг байна. 1 мянган хүн дээрэ абаад тоолобол, жэл бүри 34 үхибүүн түрэдэг, 18 хүн үхэдэг.

Тиимэ болохолоороо, бүхы дэлхэйн хүн зоной тоо 1 минутын турша соо 85 хүнүүдээр олошордог гэхэ гү, али 1 час соо 5 мянга гаран хүн түрэдэг байна.

Женевэдэ боложо байгаа гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй зүблөөндэ

ЖЕНЕВА, майн 30. **(ТАСС-эй тусхай корр.).** Майн 30-да болоһон 13-дахи заседанида Селвин Ллойд түрүүлэгшээр һуугаа. СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко мэдүүлгэ хэжэ, Берлин тухай асуудалаар Советскэ Союзай баримталдаг һанамжые, Баруун Берлин тушаа оруулагдаһан советскэ дурадхалые тайлбарилан тодорхойлһон байна.

Берлин тухай асуудалаар хэлэхэдээ, бидэнэр түбхын түрүүндэ Баруун Берлиндэхи эзэмдэлгын гуримые усадхаха тухай хэлэнэбди гэжэ А. А. Громыко зааба. Юундэб гэхэдэ, Баруун Берлиндэ эзэмдэлгын гуримай байһан ушарһаал НАТО-до ородог гүрэнүүд, тэрэ тоодо ФРГ хадаа тэрэниие СССР, ГДР болон бусад социалистическэ оронуудта эсэргүү хорото ябуулга, дайсан харша номнол хэхын тулада хэрэглэнэ.

Хорото ябуулга эрхилдэг организацинуудай тагнуулшад ГДР-тэ элдэб хоро хэнэ, юумэ галдана, заводуудта машинануудые эбдэнэ, хүдөө ажахын хамжаануудай малые хорлоно. Бүри 1946 ондо Баруун Берлиндэ байгуулагдаһан Риас гэжэ радиостанци худал хуурмаг үгэ тараажа, хардалга гүрдэлгэ хэнэ, забастовко хэхые, гүрэн доторхи байдалые гуримгүй болгохые уряална.

Мүн элдэб ондоошье олон янзын хорото ябуулганууд хэгдэнэ. Тиимэ болохолоороо, ГДР-тэ болон бусад социалистическэ оронуудта эсэргүү «хүйтэн дай» хэхэ шухала гуламта болгон, Баруун Берлиниие хэрэглэхын туладал эндэ эзэмдэлгын гурим мүнөө хүрэтэр байлгагдаһаар гэжэ эдэ бүхы ушар баримтанууд харуулна.

Тагнуул болон хорото ябуулга хэдэг Баруун Берлиндэхи эмхи, организацинуудые усадхаха тухай асуудал Советскэ Союз нэгэнтэ бэшэ табиһан байгаа, гэбэшье баруун гүрэнүүд энэ асуудал зүбшэн хэлсэлгэһээ хододоо хулжадаг байһан юм гэжэ А. А. Громыко һануулба.

Сэрэгэй хоёр томо бүлэглэлдэ хабаатай Америкын, Англиин, Франциин, советскэ болон немецкэ сэрэгэй частьнуудай Берлин соо байжа, эндэ алба, һургуули хэжэ, бэе бэедээ дүтэ ойро байдаг дээрэһээнь эндэхи байдал мүн лэ шахардуу шанга болоно гэжэ А. А. Громыко үргэлжэлүүлэн хэлэбэ. Иимэ эрхэ байдалай тогтоһон ушарһаа ямар нэгэн багахан арсалдаан һүжэржэ, ехэ болошоно аа гү гэжэ саг үргэлжэ айжа байхаар гэбэ. Тэрэшэлэн баруунай гурбан гүрэн ГДР-эй түбтэ сэрэгээ байралуулжархёод, энэ гүрэниие, тэрэнэй правительствые, хуулинуудыень оройдоо тоодоггүй дээрэһээнь Берлиндэхи аюулта байдал бүри орёо болонхой.

Эдэ бүгэдэ шалтагаанһаа Баруун Берлиндэхи эзэмдэлгын гуримые усадхаха гэжэ Советскэ правительство эрид мэдүүлээд, энэ асуудалые мүнөө боложо байгаа зүблөөндэ табиһан байна гэжэ А. А. Громыко хэлэбэ.

Берлин тухай асуудалаар баруун гүрэнүүдэй оруулһан дурадхалые абахын аргагүй, тиимэһээ тэрэ дурадхал зүбшэн хэлсэлгэдэ табигдаха ёһогүй гэжэ хэлэгдэбэ. Юуб гэхэдэ, тэрэ дурадхалай ёһоор Берлиндэхи эзэмдэлгын гурим үлэхэһөө байтагай, энэ гурим Зүүн Берлиндэ нэбтэрүүлэгдэхэ, тиигэжэ тэрэ ГДР-һээ таһалагдаха ёһотой байна бшуу. Энээнииень Советскэ Союз хэзээшье зүбшөөхэгүй.

Ушар иимэһээ Баруун Берлиниие өөрын мэдэлтэй, амгалан город болгохо гээшэ эгээл таарамжатай дурадхал байна гэжэ А. А. Громыко мэдүүлбэ. Эзэмдэлгын гуримай усадхагдажа, өөрын мэдэлтэй город болоходоо, Баруун Берлин бэеэ даагаад хүгжэхэ эрхэтэй болохо, хүн зониинь хододоо айжа байхаяа болижо, амгалан байдалда ажаһуудаг болохо байна. Өөрын мэдэлтэй энэ город сэрэгэй гү, али сэрэгэй-политическэ ямаршье бүлэглэлдэ, хэлсээнүүдтэ хабаадахагүй гэһэн уялга абаха байгаа. Тиихэтэй хамта, бусад гүрэнүүдтэ эсэргүү хорото ябуулга эрхилэлгэ хоригдожо, Баруун Берлиниие ямар нэгэн гүрэнэй гү, али бүлэглэлэй аша туһада хэрэглэхэ арга үгы болохо һэн. Өөрын мэдэлтэй городой абаһан уялгаяа хэр һайнаар дүүргэжэ байһыень хаража байхын тулада тусхай органиие байгуулбал һайн байжа магадгүй гэжэ А. А. Громыко мэдүүлбэ. Энэ органиинь саг үргэлжын комисси байжа, тэрээндэ дүрбэн гүрэнэй, Германиин Демократическа Республикын түлөөлэгшэд орожо болохо байгаа.

Берлиндэ тохёолдоһон аюулта байдалые гуримшуулха гэһэн дурадхал оруулхадаа, Советскэ Союз өөртөө булюу һайн байдал олгохо гэжэ оролдоногүй, харин Германи болон Европын түбтэхи түгшүүрилтэ байдалые усадхаха гэжэл эрмэлзэнэ гээд А. А. Громыко онсолон тэмдэглэбэ.

Өөрын мэдэлтэй городые байгуулга—саг зуурын хэрэг гээшэ. Энэ город Германиин нэгэдүүлэгдэжэ, Германиин нэгэн гүрэнэй байгуулагдатар лэ өөрын мэдэлтэй байха ёһотой гэжэ тэрэ хэлэбэ. Гэхэтэй хамта, өөрын мэдэлтэй городой байгуулагдахада, энэнь Германиие нэгэдүүлхэ хэрэгтэ ехэ туһа болохо, Германидахи байдалые бүхы дээрэнь һайжаруулха, Германиин хоёр гүрэнэй хоорондохи харилсаае мүн лэ һайжаруулха байгаа гэжэ мэдүүлэгдэбэ.

А. А. Громыкын хэлэһэн ... зүблөөндэ хабаадагшад ехэ ан... ралтайгаар шагнаба гэжэ Вел... британиин гадаадын хэрэг... министр Селвин Ллойд мэдү... Зүбшэн хэлсэлгэдэ хабаадажа (...) гаа бүхы гүрэнүүдэй абамаар... ропын арадуудай аюулгүй амга... байдалые хангахаар шиидхэ... Берлин тушаа абтаха ёһотой ... Советскэ правительствын ма... 2-то хэгдэһэн ното соо хэлэгд... зүйлые бидэнэр бүгэдэ дэмжэх... гэжэ тэрэ хэлэбэ. Мүн Берлинд... байдал гуримшуулагдахаар бо... хой, тэрэшэлэн бүхы Германи... торхи байдалшье мүн лэ гурим... лагдаха ёһотой гэжэ тоолон... гэбэ.

Германиин хоёр гүрэн боложо... баараад байһан дээрэһээл Бе... дэхи байдал муудаа, тиимэһээ ... маниин нэгэдүүлэгдээдүйдэ т... хи байдал гуримшуулагдах... Харин Германиин нэгэдэлгые ... руун гүрэнүүдэй дурадхаһан ... бэй ёһоор лэ бэелүүлжэ болох... гэжэ С. Ллойд хэлээ.

Теэд түрүүн Германиин хоёр... рэниие нэгэдүүлээд, һүүлээрнь ... лин тухай асуудалые шиидхэх... бүгэдые баруун гүрэнүүдэй тус... ёһоор бэелүүлхэ гэжэ хэлэх... Англиин делегаци Баруун Бер... дэхи эзэмдэлгын гуримые саа... шье зандань байлгахые хүсэх... жэ С. Ллойдой үгэ харуулба... нөө Баруун Берлиндэ эзэмд... гурим үгы, эб найрамдалда аю... ушарнууд тэндэ болоношьегүй ... С. Ллойд хэлэбэ. Гадна Ба... Берлинэй зон баруун гүрэн... сэрэгые городтоо байлгахые х... гэбэ. Гэхэтэй хамта, С. Ллойд... бүхы хэлээшэеэ үнэншэмөөр ... баримтануудаар гэршэлээгүй ... на. Тэрэнэй гэршэлэн хэлэхэ ю... ниинь лэ юун байгааб гэхэдэ... руу Берлиндэ баруун гүрэн... оройдоол, 10 мянга шахуу ... тэй сэрэг байна гэжэ тэрэ х... Хэрбээ Берлин тухай асууда... баруун гүрэнүүдэй оруулһан ... радхалые Советскэ Союзай а... гүй һаань, тэндэхи байдалые ... түлэб хуушан зандань үлөө... зарим тэдыл һайжаруулха һ... гэ хэбэл дээрэ ха гэжэ С. Л... мэдүүлбэ. Удаань М. Кув де ... виль үгэ хэлэжэ, А. Громык... һэн мэдүүлгэдэ бүхы дээрэнь ... нөө харюу үгэхээ һанан... юундэб гэхэдэ, тэрээн тухай ... гүй бодожо үзэхэ хэрэгтэй ... Энэ заседани дээрэ нэгэ ... ажаглалтануудыел хэхые хү... гээд, Мюрвиль С. Ллойдой ... шые гол түлэб дэмжэһэн ... юм.

М. Кув де Мюрвилиин хэлэһ... һүүлээр заседани хаагдаа. Уд... хи заседани зарлаха болзор ... хожом хөөрэлдэхэ гэжэ хэлсэ...

Министрнүүдэй уулзалга

ЖЕНЕВА, июниин 1. **(ТАСС-эй тусхай корр.).** Мүнөөдэр гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй хоорондо уулзалган болоо. Энэ юрын уулзалгын үедэ майн 30-да хэлсэгдэһэн асуудалнууд лэ дахин харагдажа үзэгдэһэн байна.

Уулзалгада хабаадагшад үглөөдэр, июниин 2-то нютагай сагаар 15 час 30 минутада ээлжээтэ заседаняа хэхэ гэжэ үгээ ойлголсоо. Тиихэдэ юрын уулзалган үдэшэниинь үнгэргэгдэхөөр хараалагдаа.

Хоро үһөө һанадаг этэгээдүүд улам аашалһаар

БОНН, июниин 1. (ТАСС). Хоро үһөө һанадаг Баруун Германиин этэгээдүүд өөһэдынгөө ажал-ябуулгые һүүлэй үедэ улам бүри түргэдүүлжэ байна. Эдэ этэгээдүүдые ФРГ-гэй правительство эдэбхитэйгээр дэмжэнэ. «Франкфуртер Альгемейне» газетын болон ДПА агентствын мэдээсэлһээ харахада, Ганновертэ сугларһан хоро үһөө һанадаг этэгээдүүдэй урда нүүн зөөгшэдэй хэрэгые эрхилдэг боннско министр Оберлендер үгэ хэлээ. Тэрэ хадаа Потсдамда баталагдаһан хэлсээе эрид буруушааһан, хоро үһөө һанаха эрмэлзэл тараһан байна. Гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй Женевэдэхи зүблөөн Германиин асуудалаар Советскэ Союзай оруулһан дурадхалнуудые буруушааха ёһотой гэһэн эрилтэ эндэ сугларагшад табиһан байна.

Эккерндорфдо болоһон суглаан дээрэ «Померанидахи немец таряашадай» түрүүлэгшэ Эггерт, Шлезвиг-Гольштейн газарай ландтагай депутат Гилле үгэ хэлэжэ, Одер болон Найссе дээгүүр гараһан хилые тоохогүй гэжэ мэдүүлһэн байна.

Балтиин далай шадар ФРГ-гэй сэрэг дайнда бэлэдхэнэ

БЕРЛИН, майн 31. (ТАСС). Балтиин далайда байдаг ФРГ-гэй далайн-сэрэгэй флодые улам хүсэтэй болгохо талаар Баруун Германиин засагаархид хэмжээ абажа байна. Һаяхан Кильдэ шэнэ фрегат флодой зэргэдэ жагсаа. Баруун Германиин 180 матрос, офицернүүд США-да бүтээгдэһэн шэнэ эсминец тушаажа абахаяа самолёдоор мордоо. Энэнь Баруун Германида үгтэһэн иимэ түхэлэй Америкын хоёрдохи сэрэгэй корабль юм. Түрүүшынь корабль мүнөө Балтиин далайда оронхой. Бүхы дээрээ ФРГ США-һаа зурһаан эскадренна миноносецуудые абаха на.

Баруун Германиин верфьнүүд сэрэгэй корабльнууд олоор бү... дэжэ эхилхэнь. Тэндэ хамта рээ 12 эсминец бүтээгдэхэнь... рүүшынхинь энэ оной һүүл ба... бэлэн болохо. Гадна, нэмэлт... сэбэй ёһоор, үшөө 25 эсминец ... риха гэжэ хараалагданхай. Т... дээрэ атомна ракетэнүүдые та... түхеэрэлгэ тодхогдохо юм. Баруун Германи уһан доогуур... даг лодконуудые яаралтай түр... бүтээжэ байна гээд АДН аген... тэмдэглэнэ.

Редактор Ц. Ц. ЦИБУДЕ...

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26, Телефоны редакции: редактора—46-32, зам. редактора—32-74, отв. секретаря—27-37, отделов: партийной жизни—34-05, сельского хозяйства и советского строительства—47-58, промышленности и транспорта, пропаганды, информации—35-14, культуры—24-74, писем и рабселькоров—40-49, отдел переводов, корректорская—35-95, бухгалтерия—37-32, Для междугородных переговоров—18.

Н01055 Типография Министерства культуры Бурятской АССР. Зак. №...